

VINERI • 27 AUGUST 2004 • ANUL LIV NR. 35

FOAIA românească

FONDAT ÎN 1951 70 FORURI

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

**Tinerii iconari
reuniți la Jaca**

**Corul credincioșilor
din Micherechi
la Făget**

www.foaia.hu / foaia@axelero.hu

O excursie a chitighăzenilor în zona Maramureșului

CALENDAR ORTODOX

30 august, luni – Sf. Ierarhi: Alexandru, Ioan și Pavel cel Nou, Patriarhii Constantinopolului.
31 august, marți – Așezarea în raclă a Brâului Maicii Domnului.
1 septembrie, miercuri – † Cuv. Simeon Stâlpnicul și mama sa Marta. (*Începutul Anului Nou bisericesc*).
2 septembrie, joi – Sf. Mc. Mamant; Sf. Ioan Postitorul, Patriarhul Constantinopolului.
3 septembrie, vineri – Sf. Sfințit Mc. Antim, Cuv. Teoctist.
4 septembrie, sâmbătă – Sf. Sfințit Mc. Vavila, Episcopul Antiohiei; Sf. Prooroc Moise.
5 septembrie, duminică – † Sf. Prooroc Zaharia, tatăl Sfântului Ioan Botezătorul. Duminică a XIV-a după Rusalii.

Proverbul săptămânii

„Din pomul căzut, toată lumea taie lemne” – în momentul în care cad cei mari din puterea lor, și cel mic își bate joc de el.
(„Proverbele Românilor”, Iuliu A. Zanne, vol. I, Editura Scara, București, 2004)

AGENDĂ

30 august

1698 – a apărut, la Iași, în limba română și în limba greacă, „Divanul sau Gâlceava Înțeleptului cu lumea sau Giudețul Sufletului cu Trupul”, prima lucrare publicată a lui Dimitrie Cantemir.

1987 – s-a stins din viață dansatorul Gheorghe Nistor din Micherechi, premiat cu distincția „Maestru al Artei Populare”.

31 august

1899 – s-a născut, la Kevermes, povestitorul chitighăzean Teodor Șimonca.

1913 – a murit inventatorul român Aurel Vlaicu, constructorul primului aeroplan și experimentator de avioane.

1963 – între Moscova și Washington s-a instalat „telefonul roșu”.

1994 – Kasparov, campion mondial la șah, a fost învins de un computer.

1 septembrie

1757 – Dimitrie Eustatievici a încheiat redactarea primei gramatici românești.

2 septembrie

1442 – Iancu de Hunedoara îi învinge pentru prima dată pe turci, în bătălia de pe cursul superior al lămoșului (bătălia marchează începutul campaniilor ofensive ale domnitorului împotriva Imperiului Otoman).

3 septembrie

1887 – a murit, la Blaj, Timotei Cipariu, militant patriot și cărturar ardelean din epoca pașoptistă, ziarist, însemnat lingvist și filolog. De numele lui se leagă depunerea bazelor filologiei românești moderne și ale lingvisticii române istorice.

4 septembrie

1958 – la București se deschide primul Concurs și Festival Internațional „George Enescu”.

5 septembrie

1735 – s-a născut compozitorul german Johann Sebastian Bach.

1858 – s-a născut în Pleșești, județul Vaslui, Alexandru Vlahuță, poet, prozator și gazetar.

1997 – s-a stins din viață cea mai cunoscută misionară catolică Maica Teresa. Călugărița originară din Albania a fost protectoarea și purtătoarea de cuvânt a săracilor.

Budapesta

Se înființează o asociație națională a minorităților

Cei care doresc să devină membri fondatori în asociația civilă a naționalităților din Ungaria, se pot prezenta până la sfârșitul lunii august. Scopul organizației va fi asigurarea unui loc de forum pentru naționalitățile din Ungaria în vederea expunerii intereselor comune. Este vorba

despre o inițiativă civilă, din care vor face parte atât persoane juridice, cât și asociații. Inițiatorii nu doresc să închidă calea de acces nici în fața grupurilor etnice nerecunoscute prin lege. Informații suplimentare puteți găsi pe pagina de internet: www.etnonet.hu.

Giula

Comisia Financiară a AȚRU se reunește vineri

Comisia financiară și de control a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria se va reuni într-o ședință, pe data de 27 august, vineri, începând cu ora 13. Conform planului comisiei conduse de Gábor Krizsán, se vor dezbate probleme legate de bugetul din prima parte a anului curent și de finanțarea lucrărilor de reconstrucție a Centrului de Informare și Documentare, care se află într-o stare avansată. Potrivit surselor din AȚRU noua instituție românească din Giula își va deschide porțile încă în această toamnă.

Cursuri pentru instructori de dansuri

Fundația pentru Cultura Română din Ungaria va organiza în luna septembrie un curs de perfecționare pentru instructorii echipelor de dansuri populare, pentru profesorii și pentru dansatorii interesați, pe tema instruirii dansului popular românesc în sistemul școlar. La cursul din ziua de 24 septembrie vor primi invitații toate școlile românești și școlile de artă

din Ungaria, care au în program instruirea dansurilor românești. La sesiunea ce va avea loc la Centrul Cultural Român din Giula vor ține prelegeri Maria Gurzău Czeglédi, directoarea liceului N. Bălcescu, cercetătoarea Emilia Martin, profesoara Maria Rocsin Bányai, muzicantul Téglás Ferenc și coregraful Gyalog László.

- va -

Arad

Evenimente culturale

În zilele de 28 și 29 august 2004, vor avea loc la Moneasa nu mai puțin de patru evenimente consacrate culturii tradiționale: Târgul meșterilor populari, Parada portului popular, Festivalul internațional al cătlanelor (în 28 august) și Festivalul cântecului și jocului din Țara Zărandului (în 29 august). Noutatea

acestui an o reprezintă Festivalul internațional al cătlanelor, consacrat artei culinare tradiționale, la care vor fi prezenți concurenți din 6 țări europene. Invitații de onoare ai evenimentului sunt Ioan Bocșa și soția Florentina și Petre Giurgi, care vor concerta pe data de 29 august, începând cu ora 18.

Încheierea ediției:
marți, ora 18.00

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor. Foia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Biserica greco-catolică din Sarasău
(Foto: Maria Sarca Zombai)

România

Bancnota de 2000 de lei retrasă din circulație

Banca Națională a României a comunicat că puterea de circulație a bancnotei de 2000 de lei își va pierde puterea circulatorie la 30 noiembrie 2004, B.N.R. urmând să retragă din circulație aceste cupuri începând cu data de 1 septembrie. Reamintim că bancnota de 2000 de lei este primul cupiu din România imprimat pe suport de polimer și a fost tipărit cu ocazia eclipsei de soare din 1999.

Bihor

Ziua Culturală Română la Jaca

Fundația pentru viitorul comunei Jaca împreună cu primăria locală a organizat, pe data de 27 august, Ziua Culturală Română. Oaspeții manifestării au fost membrii Echipei de Păstrare a Tradițiilor Populare din Aletea, care au susținut un program de dansuri populare românești. Vizitatorilor le-au fost prezentate expoziția de icoane și tabăra internațională de arte plastice, respectiv au putut vizita cele mai atractive puncte ale comunei. Alături de dansatorii din Aletea au mai evoluat pe scena casei culturale din Jaca, formații de dansuri populare din localitățile învecinate, programul cărora s-a încheiat cu un „joc”. Șt. C.

O excursie a chitighăzenilor în zona Maramureșului

Pe parcursul duratei de un deceniu, cât a trecut de la înființarea Asociației Culturale a Românilor din Chitighaz, străduința de a cunoaște plaiurile României s-a amplificat continuu.

În anul acesta, Asociația a obținut un sprijin bănesc de la Fundația Publică pentru Minorități cu scopul de a organiza o excursie în nord-vestul României, în vestita zonă a Maramureșului, în perioada de 9–12 august.

Pornind dis-de-dimineață, trecând frontiera la Micherechi, am luat-o spre Satu Mare. După o călătorie de câteva ore, primul popas s-a făcut la Săpânța. Localitatea se află pe malul Tisei și e vestită prin Cimitirul Vesel. Cimitirul este ideea meșterului popular *Stan Pătraș*, cel care a făcut unice crucile de lemn de la capul răposaiilor, compunând epitafuri satirice, vesele, pe baza calităților și defectelor consătenilor săi decedați. Din aceste versuri putem afla ce a cauzat moartea, de ce s-a bucurat în viață, cum a trăit cel care este înmormântat în locul respectiv.

Apropiindu-ne de Sighetul Marmăției – unde ne-a fost locul de cazare, într-un motel –, am observat că aproape la fiecare casă veche se găsește o poartă monumentală din lemn de stejar, de fag ori de palin, împodobite cu cioplituri și încrustații. Porțile sunt din lemn de esență tare, rezistent la intemperii, unele cu acoperiș și sunt decorate în relief. Motivele decorative reprezintă împletituri de frunze, torsătură cu motive geometrice, cruci înscrise în cerc, flori, soarele. Poarta mare era destinată carelor încărcate cu fân și cea mică pentru persoane. Poarta cea mică era mai scundă, ca cel care intră să-și aplece capul cinstind în acest mod pe stăpânii casei.

În ziua următoare am făcut cunoștință cu obiectivele orașului Sighetul Marmăției: biserici, muzee. Muzeul Etnografic concentrează obiecte caracteristice de uz și de port popular. Am văzut cu-

rioasele măști care se folosesc cu ocazia sărbătorilor de iarnă, în cadrul sărbătorii care se ține la 27 decembrie.

A treia zi am pornit spre valea Vișeuului, care e una din cele mai pitorești văi ale României. În vecinătatea localității Moisei se găsește Mănăstirea Izvorul Negru, a cărei biserică s-a construit în 1672. Biserica veche stă și azi ca mărturie a arhitecturii religioase de lemn. O altă mănăstire, Bârsana, se găsește pe malul drept al râului Iza la o distanță de 20 km de Sighetul Marmăției. Prima amintire despre comuna Bârsana datează din 1326, fiind cuprinsă într-o diplomă în care Carol Robert de Anjou recunoaște și întărește în aceste locuri pe Cneazul Stan(islav) Bârsan. Numele Bârsan vine de la tradiția păcurarilor care creșteau oi „bârsane”, adică cu lână deasă, moale și lungă. Mănăstirea a fost construită pe la mijlocul sec. al XVI-lea avându-i ca ctitori pe Drăgășești. Vechiul locaș monahal a însemnat totodată școală pentru preoții satelor din zonă, și centru de procurare a cărților de cult. În decursul unei perioade istorice, presiunea statului austriac asupra mănăstirilor ortodoxe devenise tot mai puternică. De la începerea extinderii oficiale a procesului unirii religioase a românilor ortodocși cu Biserica Romei, mănăstirea rezistă până în 1791. Averele lăcașului a fost confiscată de habsburgi. După 200 de ani de la încetarea existenței mănăstirii, în 1993 renaște viața monahală la Bârsana. Mănăstirea este construită din lemn, în tradiția locală. Ansamblul monahal cuprinde: poarta maramureșeană, turnul, clopotnița, biserica înaltă de 57 m, altarul de vară, casa cu chilii și paraclis, casa meșterilor, artiștilor și muzeul. Obștea este alcătuită din 11 surori conduse de maica stareță Filoftea.

Ocrotitorii mănăstirii sunt cei 12 Apostoli, prăznuiți în fiecare an pe data de 30 iunie, când, printr-o mare festivitate mănăstirea dă slavă celor 12 Apostoli.

(Continuare în pag. a 16-a)

Corul credincioșilor din Micherechi la Făget

La invitația Primăriei și al Centrului de Cultură al orașului Făget, cu ajutorul organizatoric al Autogvernării pe Țară a Românilor din Ungaria și al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, la data de 22 august, în zorii zilei, Corul credincioșilor din Micherechi a plecat spre orașul Făget din România, pentru a lua parte la Festivalul Internațional al Românilor de Pretutindeni. Drumeția credincioșilor ortodocși din Micherechi în mare parte a fost finanțată de AȚRU, de către gazdele din Făget, precum și prin contribuția proprie a coriștilor.

Cu toții am așteptat cu nerăbdare să vedem unde vom ajunge și care este programul pregătit pentru noi de organizatori. După câteva ore de călătorie am ajuns în orașelul din județul Timiș, unde la sosire am fost primiți de domnul Ion Gheorghe Oltean, directorul Casei de Cultură a orașului Făget, precum și de doamna Ibolya Galacsik, din partea Casei de Cultură, care ne-au însoțit în aceste zile. În lipsă de timp, imediat după sosire am plecat mai departe spre mănăstirea Izvorul lui Miron, unde am participat la Sfânta Liturghie. Mănăstirea a primit acest nume datorită faptului că întemeietorul ei a fost Patriarhul Miron Cristea, iar în curtea mănăstirii este un izvor cu apă termală, având permanent 18 grade celsius.

După Liturghie, am plecat spre Valea lui Liman, unde s-a desfășurat cea de-a 31-a ediție a Festivalului Internațional al Românilor de Pretutindeni. Ajungând în valea înconjurată de munții Poiana Ruscă, ne-a primit o priveliște autentic românească: la grătare se frigeau mici și cârnăciori, iar pe scenă își prezentau jocurile și cântecele populare diferitele echipe sosite din mai

mai mici. De asemenea, ne-au furat privirile frumoasele costume populare, ce difereau de la o echipă la alta. După amiază, terminându-se programul, am plecat cu toții la hotel, pentru a ne caza, iar la ora șase am participat la Vecernie, la biserica mare a orașului ce este condusă de părintele Jurj Ioan, un preot de excepție. La slujbă a participat și primarul orașului, domnul Dorel Covaci. După slujbă, corul nostru a cântat cinci cântări, fiind foarte apreciat de către credincioși. În continuare, la invitația și călăuzirea domnului primar, am plecat spre primărie, unde ni s-au prezentat diferitele activități ce se desfășoară în acest oraș, frățile pe care le-au legat cu alte orașe, printre ele și cu Aletea, Giula, Szekszárd, precum și cu orașe din Franța, Germania, Grecia, Australia, etc.

Terminând vizita, am participat la cina oferită de parohienii părintelui Jurj, ca mai apoi să luăm calea spre hotel, a doua zi având de făcut alte drumuri.

(Continuare în pag. a 5-a)

Albumul comun „Arta fără hotare” a fost lansat și la Arad

La Galeria Națională DELTA din Arad a fost lansat, la sfârșitul săptămânii trecute, albumul comun al artiștilor plastici din județele Arad și Bichiș. Albumul este materializarea colaborării artiștilor din cele două județe în cadrul proiectului transfrontalier „Arta fără hotare” finanțat prin Programul PHARE CBC. Prin acest proiect, plasticienii din cele două județe învecinate au avut multiple ocazii de a se cunoaște, de a stabili relații de colaborare: expoziții la Arad și la Orosháza, conferințe, vizite reciproce în cele două orașe. Albumul comun prezintă 46 de artiști plastici din Arad și Orosháza, în ediție trilingvă: maghiară, română și engle-

ză, și în condiții grafice foarte bune. Lansat cu o săptămână în urmă la Orosháza, albumul „Artă fără hotare” a beneficiat și de o lansare arădeană la care au partici-

pat artiștii, prefectul Vasile Dan Ungureanu, viceprimarul Bogdár Levente, Dumitru Șerban – președintele Uniunii Artiștilor Plastici – filiala Arad, iar din partea oaspeților Gonda Géza, președintele Asociației pentru Relații Culturale din Orosháza, și Sass Ervin, publicist și poet, autorul prefeței albumului.

Julia Kaupert

Lingviști clujeni cercetează graiurile din Valea Timocului

Forumul pentru Cultura Rumânilor din Bor (FCR), în colaborare cu Societatea Română de Dialectologie din România, a început lucrările pentru realizarea Atlasului Lingvistic al graiurilor românești dintre Morava, Dunăre și Timoc, transmite corespondentul Romanian Global News din Serbia.

Un grup de cercetători ai Institutului de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” din Cluj-Napoca, s-a deplasat, încă din vara anului 1998, în regiunea Timoc din Serbia, pentru a cunoaște realitatea românilor din această comunitate, atunci când au încheiat un protocol de colaborare cu Dragomir Drăgici, președintele FCR. Din cauza lipsei de sprijin financiar acest proiect nu a putut fi început până acum. Și de data aceasta a fost menționată de ambele

părți, lipsa unei susțineri financiare din partea Guvernelor din România. Această lucrare a început la inițiativa unui român timocean și anume Dragomir Drăgici, care consideră ca Atlasul Lingvistic este cheia deșepțării populației române din această zonă: „Nu luptăm pentru a dovedi denumirea, ci pentru a deșepța lumea.” - susține inițiatorul. Trebuie subliniat faptul că din 1915 nu a mai fost realizată nici o cercetare științifică în această regiune locuită de un număr mare de români autohtoni. Proiectul presupune efectuarea unei anchete în care vor fi chestionați localnici români din cel puțin 60 de localități. Condiția este ca ei să fie buni vorbitori ai graiurilor românești și băștinași ai acestor meleaguri, nefiind importantă profesia lor. RGN

Începe noul an școlar!

Ca totdeauna în septembrie, începe anul școlar, cu noi elevi și noi emoții. Prima zi de școală a fost fixată de către Ministerul Învățământului la 1 septembrie. Școlile românești organizează festivitățile de deschidere a cursului în zilele următoare:

Apateu – 30 august, ora 17.00
Bătania – 31 august, ora 16.00
Bedeu – 1 septembrie, ora 8.00
Chitighaz – 1 septembrie, ora 8.00
Giula – 31 august, ora 16.00
Leucușhaz – 31 august, ora 17.00
Micherechi – 1 septembrie, ora 9.00
Otlaca-Pustă – 1 septembrie, ora 8.00
Șăcal – 1 septembrie, ora 7.45

În aceste școli primare sunt în total 1009 de elevi. La Liceul „Nicolae Bălcescu” din Giula s-au înscris 29 de elevi în clasa a IX-a, iar în clasa zero (pentru însușirea limbii române) 13 elevi, efectivul liceului fiind 191 de elevi.

	Efectivul școlii	Numărul elevilor din clasa 1
Apateu	94	8
Bătania		7
Bedeu	42	4
Chitighaz		16
Giula	149	18
Leucușhaz	195	19
Micherechi	222	28
Șăcal	116	11

Adunare Electorală a Românilor din Serbia

Adunarea Electorală a Românilor din Serbia va avea loc în data de 4 septembrie, în localitatea Vârșet. Acest eveniment constituie un moment deosebit de important pentru comunitatea românilor din zona respectivă în contextul în care va fi ales

un nou Consiliu Național al Românilor din Serbia. Consiliul național este conducerea de vârf a comunității românești din Banatul Sârbesc, într-un sistem asemănător, dar nu identic cu cel autoguvernamental din Ungaria. Forul suprem al româ-

nilor din Serbia și Muntenegru se află într-o criză de legitimitate. La ora actuală o bună parte a românilor din Banat și Valea Timocului nu face parte din Consiliul Național al Românilor din Serbia.

(TriplexNews/Agenda)

Corul credincioșilor din Micherechi la Făget

(Urmare din pag. a 3-a)

Luni dimineața am plecat spre mănăstirea Fârdea, un așezământ nou înființat în anul 2001, care în prezent are 11 maici ce viețuiesc aici. Maica stareță ne-a primit cu toată dragostea. Imediat după sosire am participat la Sfânta Liturghie, iar părintele slujitor a făcut o rugăciune pentru o călătorie ușoară către casă, cerând de la Dumnezeu și iertarea păcatelor noastre, mirându-ne pe toți. După aceasta, ne-am bucurat de ospitalitatea maicilor, ce ne-au oferit o masă, mai apoi vizitând toată mănăstirea. Am aflat câte ceva despre modul cum trăiesc maicile de aici. Am văzut atelierele unde se fac veșminte preoțești, iar unii credincioși au aprins și câte o lumânare spre pomenirea celor răposați.

Înainte de despărțire, de aici noi luând drumul spre casă, am stat de vorbă cu domnul director care ne-a însoțit mereu, rugându-l să ne spună câte ceva despre aceste locuri, despre oamenii de aici. Iată ce ne-a spus dânsul: „Zona Făgetului, numită de noi Țara Făgetului este pentru noi, pentru Banat, pentru țară, o oază de cultură și spiritualitate românească... Organizăm an de an manifestări de talie națională și internațională, festivaluri de folclor, simpozioane, târguri de cultură tradițională. Și în acest an am organizat împreună cu Consiliul Județean Timiș și cu primăriile din zona Făgetului acest festival al românilor de pretutindeni, o manifestare ce se află la cea de-a 31-a ediție, începând din 1973... În acest an, la festivalul la care au participat și români din Ungaria, mai precis corul din Micherechi, au participat formații de prestigiu, un număr mai mare de ansambluri din zona Făgetului. Această zonă este un punct de atracție turistică și prin bisericile de lemn, în număr de 15, toate monumente istorice, unde întâlnim elemente de cultură tradițională, adevărate bijuterii de arhitectură populară... Deci zona Făgetului a deve-

nit pentru spiritualitatea românilor din afara granițelor un punct deosebit de atractiv tocmai prin elementele ce compun această spiritualitate, cât și prin elementul uman, prin căldura sufletească a oamenilor de aici care se apropie de sufletul românului, indiferent de unde ar veni.”

După mănăstire, la plecare, am mai vizitat lacul Surduc ce se află în apropiere, luându-ne totodată rămas-bun de la gazdele noastre atât de ospitaliere. În drum spre casă am întrebat câțiva credincioși, rugându-i să-și spună părerea despre excursie:

„Excursia a fost foarte frumoasă, ne-a plăcut la mănăstiri, am văzut lacul Surduc, totul a fost foarte frumos, ne-a plăcut foarte mult. Am avut niște gazde „de treabă”, ne-au condus pe unde a fost mai frumos, mai plăcut. Eu sunt foarte mulțumit. În viitor aș vrea să mai venim aici.”

Teodor Radici

„Aș vrea să-i mulțumesc în mod special domnului Tiberiu Iuhăș că ne-a trimis în această excursie. N-am să uit niciodată aceste locuri pe unde am umblat.”

Eva Cozma

„Mi-a plăcut foarte mult ospitalitatea oamenilor de aici, modul cum s-au ocupat de noi, cum ne-au primit. Mi-a plăcut Festivalul folcloric, bisericile pe care le-am vizitat, bucurându-mă în mod special felul în care am fost primiți, cum s-au ocupat organizatorii de noi.”

Ioan Ruja

Mie îmi rămâne doar ca să-i mulțumesc părintelui Paisie, cel care s-a ocupat din partea Episcopiei de organizarea acestei excursii, domnului Tiberiu Iuhăș pentru posibilitatea de a putea vedea aceste locuri pitorești, cât și organizatorilor din Făget, în frunte cu domnul Ion Oltean, pentru primirea călduroasă.

Conform înțelegerii dintre organizatori, credincioșii ortodocși din Făget vor participa la data de 8 noiembrie, la sărbătoarea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, la hramul bisericii din Micherechi.

Toma Iova

Curs de perfecționare la Neptun

Între 19-29 iulie, la Neptun, pe malul Mării Negre, s-a desfășurat cea de-a XIII-a ediție a cursurilor de perfecționare în organizarea Institutului Cultural Român. Acest curs a fost organizat pentru perfecționarea cadrelor didactice care predau în limba română în țările învecinate ale României.

La cursurile de la Neptun au luat parte și români din Ungaria, și anume un grup de șase profesori de la școala românească din Giula: *Maria Bánya, Teodor Bánya, Eva Cserhati, Ana Secan, Ildiko Pilan și Maria Sucigan*. Profesoara Maria Sucigan ne-a relatat despre structura acestui curs:

„După un drum lung și oboseitor pe care l-am făcut cu trenul, am ajuns la Neptun. La secretariat s-au înregistrat 60 de profesori din Bulgaria, Republica Moldova, Serbia, Muntenegru, Ucraina și Ungaria și au primit cazare la Hotelul Miorița. Tot în incinta acestui hotel au fost organizate și cursurile. Marți în data de 20 iulie, a avut loc deschiderea cursurilor. Cuvântul de deschidere l-a ținut academicianul *Augustin Buzura*, președintele Institutului Cultural Român. În continuare, am fost salutați de profesoara *Miorița Got*, inspector de specialitate.

La prima conferință la care am luat parte a fost vorba despre cultură și mo-

duri de gândire în context românesc. Această prelegere a fost susținută de profesoara universității „Babeș Bolyai” din Cluj *Alina Pamfil*, specialistă în probleme de pedagogie și metodica de predare a limbii române ca limbă străină. Învățătorii și profesorii de liceu au participat la conferințe speciale. În prima seară, am urmărit un film documentar despre cultura și civilizația românească. În ziua următoare a fost vorba despre perioada marilor clasi ai literaturii române. Prelegerea, prezentată de profesoara *Luminița Medesán*, a fost foarte interesantă. Dânsa ne-a vorbit despre analiza narațiunii, despre siste-

mul și analiza personajelor și analiza elementului spațiu-timp din textul literar.

Am audiat conferințe despre scriitorii interbelici, despre cei contemporani, despre limba română, despre comunicarea scrisă și orală. Programul zilnic a fost foarte dens, programul zilnic dura până la ora 16. Deși a fost oboseitor, am învățat multe lucruri folositoare pe care le vom practica și când vom preda copiilor noștri, atât în clasele mici, cât și pentru liceeni. Ne-a stârnit interesul ecranizarea romanului „Fețele tăcerii” de *Augustin Buzura*, filmul purtând titlul „Undeva în Est”. Sâmbăta, la 24 iulie am participat la conferințe interesante despre limba noastră, limba română. *Titiana Zlățitor și Ioana Tămăian* au vorbit despre problematica vocabularului și formarea noțiunilor de morfologie și sintaxă.

În ultima zi de perfecționare a avut loc înmânarea donațiilor de cărți din partea Institutului Cultural Român. Pot să spun că ne-am întors acasă cu multe cunoștințe folositoare.

-laura-

Dansatorii micherecheni în România

Foto: T. Boca

Dansatori din opt țări au participat la cea de-a șasea ediție a Festivalului Folcloric organizat în județul Cluj, cu ocazia zilei Sfântului Ștefan al Ungariei. La manifestarea desfășurată în perioada de 19-22 august, și susținută de Fundația

„Heltai Gáspár”, au participat și Echipa Folclorică a elevilor școlii generale, respectiv Echipa de Păstrare a Tradițiilor „Gheorghe Nistor” din Micherechi. Tinerii noștri au dat, în aceste zile, mai multe spectacole de dansuri populare românești,

participând și la defilări în port tradițional. La 21 august, micherechenii au încântat, printre altele, publicul de la Macău și Mera (în imagine) prezentând ordinea de dans și jocul din cea mai compactă localitate românească din Ungaria. T. Boca

Cine s-a atins de Mine?

Luca 8: 40-56

Domnul Isus era așteptat cu bucurie după ce vizitase ținutul Gherghesenilor, și de unde fusese trimis pentru că oamenii erau înfricoșați. Este atât de minunat cuvântul „toți”, care arată că oamenii care-L așteptau erau uniți de o singură dorință: să-L primească pe Isus sosind din nou la ei, să-L vadă din nou. Iată scopul care trebuie să ne anime, să ne preocupe și pe noi: să vină la noi! Este o mare bucurie să știm că nu este nevoie să adunăm stadioane întregi de oameni pentru a-L determina pe Domnul Isus să vină, pentru că în Matei 28:20 Cuvântul lui Dumnezeu ne spune că

unde doi sau trei se adună în Numele Lui „sunt și Eu în mijlocul lor”.

Aceste două persoane pot să fie din familia ta, soț și soție, părinte, copil, din cercul de prieteni sau un coleg de serviciu tu ori un frate de credință din biserică. El a promis că va veni! Apare bărbatul, care vine direct la Domnul. Nu-l poate opri mulțimea adunată în jurul Lui. Din mulțimea de oameni, unul singur se aruncă la picioarele lui Isus: conducătorul sinagogii. Câtă frumusețe în această invitație, pe care conducătorul sinagogii l-o face! Nu-L cheamă pe Isus la Sinagogă, ci la El acasă. Noi credem că Dumnezeu nu vine numai în Biserici. Cuvântul spune că El apare oriunde unde doi sau trei se închină în rugăciune, El este acolo. În drum spre casa frunțului, noroadele se îmbulzesc în calea lui Isus, neținând seama de fetița de 12 ani care trăgea să moară acasă la acest frunț. În mulțime este prezentă o femeie care de 12 ani avea o boală necruțătoare. Doctorii îi luaseră toată averea, dar n-au putut să o vindece. Ea s-a apropiat de Isus, venind la spatele Lui și s-a atins de poala hainei Lui. Această sintagmă, „poala hainei Lui”, are atâta profunzime: poala sau colțul hainei Lui.

Evreii purtau o haină în-

dispensabilă numit „Talit”, care avea patru colțuri și care avea la cele două capete ciucuri de culoare albastră. Din ciucurul din colțul talitului ieșea un fir mai lung, tot de culoare albastră care-L reprezenta pe Mesia. Ori de câte ori priveau la acest fir, evreii își aduceau aminte că trebuia să vină Salvatorul.

În Deuteronomul 22:12 Biblia scrie: „Să faci ciucuri la cele patru colțuri ale hainei cu care te vei înveli”. Se știe că bărbatului evreii se învelesc și pe cap atunci când se roagă. Pentru cuvântul ebraic „kanaș” corespunde cuvântului colț sau aripă.

Psalmul 91 scrie: „Cel ce stă sub ocrotirea celui Prea înalt și se odihnește la umbra Celui Atotputernic zice despre Domnul: El este locul meu de scăpare, cetățuia mea, Dumnezeul meu în care mă încred!”

Da, El te scapă de lațul vânătorului, de ciumă și pustiriile ei.

El te va acoperi cu penelul Lui, și te vei ascunde sub aripile Lui.

Căci scut și pavăză este credințioșia Lui!

Nu trebuie să te temi nici de groaza din timpul nopții, nici de săgeata care zboară ziua, nici de ciuma, care umblă în întuneric, nici de molișca, care bântuie ziua-n amiază mare. O mie să cadă alături de tine și zece mii la dreapta ta, dar de tine nu se va apropia. Doar vei privi cu ochii și vei vedea răsplătirea celor răi. Pentru că zici Domnul este locul meu de adăpost, și faci din Cel Prea Înalt turnul tău de scăpare, de aceea nici o nenorocire nu te va ajunge, nici o urgie nu se va apropia de cortul tău. Căci El va porunci îngerilor Săi să te păzească în toate căile tale; și ei te vor duce pe mâini, ca nu cumva să-ți lovești piciorul de vreo piatră. Vei păși peste lei și peste năpârce, și vei călca peste pui de lei și peste șerpi.”

Care este aripa lui Dumnezeu? Ce reprezintă penelul Lui?

În Maleahi 4:2 Cuvântul lui Dumnezeu scrie: „Dar pentru voi, care vă temeți de Numele Meu, va răsară Soa-

rele neprihănirii, și tămăduirea va fi sub aripile Lui; veți ieși și veți sări ca viteii din grajd.”

Această femeie s-a atins de colțul hainei Lui. Noi ne rugăm ca El să ne atingă pe noi. Cum putem, oare, noi să ne atingem de El? Măcar de poala hainei Lui! Noi trebuie să intrăm sub aripile Lui Mesia, sub „kanașul” rugăciunii, al închinării. În rugăciune El mă învește cu aripile Lui și primesc vindecarea, mă lasă atât de aproape de El încât să-L pot atinge. În rugăciune sunt acoperit, ascuns, în focul prezenței Sale și cel rău nu mă poate găsi pentru că am intrat în locul secret de unde ies victorios, vindecat, umplut, transformat, asemenea Lui.

Vrei să-L atingi și tu chiar acum. Îngenunchează, roagă-te, cheamă-L în inima ta.

El va veni, te va acoperi, te va izbăvi de temerile tale, de dușmanii tăi, vei călca pe șerpi, pe scorpioni în Numele lui Isus și vei fi mai mult decât biruitor.

Slăvit să fie Domnul!

Cine s-a atins de Mine?...

Nu cumva să crezi că am fost eu! Eu nu aș face așa ceva! Da și eu Te ascult, Te respect, umblu cu Tine, dar de atins... Așa ceva n-am făcut. Toți tăgăduiau. Totuși cineva M-a atins, pentru că a ieșit o putere din Mine. Când îl atingi, primești putere din puterea Lui. Mergi la El slab și vii plin de putere.

Apoi această femeie s-a văzut dată de gol. Cel ce se atinge de Isus se dă de gol. La fel și cel care are doar o formă de evlavie. Toți ne dăm de gol. Ce facem în ascuns se va afla. Dacă-l căutăm pe El, vrem prezența Lui sau facem alte lucruri. Vine încurajarea din partea lui Isus. „Fiică” credința ta te-a mântuit. Ca să vii la El trebuie să ai credință, credința că numai El poate să te ajute. Doresc ca această credință s-o ai și tu, dragul meu cititor. Dumnezeu să te ajute!

Pastorul Teofil Tripo

Christina Saner

Bucurie

Mă bucur, Doamne, de Tine,
mă bucur că ești cu mine!
Îți simt apropierea, și viața Ți-o simt,
aș vrea să le pot da mai departe și-altora pe pământ.
Vreau să învăț cu Tine să alerg pe calea vieții,
timpul să-l răscumpăr încă din zorii dimineții.
Privirea-mi se adâncește în Tine,
un val de putere
și de bucurie se revarsă – mbelșugat peste mine.
Mă poartă și mă duce mai departe,
și rezistă în fața a tot
ce ar încerca de Tine-a mă desparte.
Scăldată în iubire, ca purtată de brațe oțelite-n putere,
îmi este dat să mă-ntăresc în a Ta apropiere.
Curajoasă, puternică și plină de bucurie
vreau pentru Tine să depun mărturie,
ca și alții să afle despre măreția Ta
și să-Ți aleagă fără preget Calea.
Mă bucur, Doamne, de Tine,
mă bucur că ești cu mine!

Lucrarea Duhului Sfânt

Duhul Sfânt atrage oamenii la Cristos

Al doilea mod prin care Duhul Sfânt îl glorifică pe Isus este prin atragerea oamenilor la El, prin credința mântuitoare. Voi dezbate acest aspect în detaliu în secțiunea intitulată „Cum îi mântuiește Dumnezeu pe cei păcătoși”, de aceea nu este nevoie să îl explic acum, dar voi sublinia faptul că, fără această lucrare a Duhului Sfânt, nimeni nu ar veni vreodată la Cristos.

După ce a spus că va trimite Duhul Sfânt ucenicilor pentru a fi întotdeauna cu ei, Isus a adăugat că este vorba despre „Duhul adevărului, pe care lumea nu-L poate primi, pentru că nu-L vede și nu-L cunoaște” (Ioan 14:17). Prin lume, Ioan înțelege totalitatea oamenilor care sunt despărțiți de Cristos. Fără lucrarea Duhului Sfânt de călăuzire a oamenilor spre Cristos, nimeni nu ar putea nici să vadă, nici să cunoască sau să primească lucrurile duhovnicești. Oamenii despărțiți de Cristos nu pot vedea lucrurile duhovnicești pentru că sunt

orbi din punct de vedere spiritual, după cum a spus și Isus: „dacă un om nu se naște din nou, nu poate vedea Împărăția lui Dumnezeu” (Ioan 3:3). De asemenea, ei nu pot cunoaște, pentru că lucrurile Duhului „trebuie judecate duhovnicește” (1 Cor 2:14). Ei nu-L pot primi pe Duhul Sfânt sau pe Cristos, pentru că, așa cum a spus Isus: „Nimeni nu poate veni la Mine dacă nu-l atrage Tatăl, care M-a trimis” (Ioan 6:44).

Deci, ce se întâmplă? Duhul Sfânt deschide ochii orbi din punct de vedere spiritual, pentru ca oamenii care nu sunt născuți din nou să poată vedea adevărul, le curăță mintea pentru ca să înțeleagă ceea ce văd, iar apoi, cu blândețe, le șlefuește voința până când își pun toată încrederea în Mântuitorul. Fără această lucrare a Duhului Sfânt, nu ar exista nici un creștin în toată lumea. Prin ea, Duhul Sfânt ne mântuiește și îl glorifică pe Domnul Isus.

(Va urma)

Cine altcineva ar putea?

Să poruncească duhurilor rele?

În sinagoga lor era un om care avea un duh necurat. El a început să strige: „Ce avem noi de-a face cu Tine, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne pierzi? Te știu cine ești: Ești Sfântul lui Dumnezeu!”

Isus l-a certat și i-a zis: „Taci și ieși afară din omul acesta!” Și duhul necurat a ieșit din el, scuturându-l cu putere și scoțând un strigăt puternic. Toți au rămas înmărmuriți, așa că se întreba unii pe alții: „Ce este aceasta? O învățătură nouă! El poruncește ca un stăpân chiar și duhurilor necurate, și ele îl ascultă!” (Marcu 1:23-27)

Tinerii iconari reuniți la Jaca

La Jaca s-a organizat anul acesta pentru a treia oară Tabăra internațională de iconografie ortodoxă, organizată de către Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria. La expoziția de închidere ce a avut loc în data de 13 august, la castelul Rhédey, am stat de vorbă cu domnul **Corneliu Artimon**, conducătorul acestei tabere.

– *Domnule Artimon, vă rog să ne spuneți câteva cuvinte despre tabăra din acest an, despre activitățile pe care le-ați desfășurat în mijlocul participanților.*

– Mă bucur că sunteți în mijlocul nostru, și consider că această ediție, a treia, este cea mai valoroasă din punctul de vedere al calității lucrărilor realizate de copii și de tineri. Faptul că ne întâl-

au fost participanți din anii precedenți?

– Vă răspund la a doua întrebare. În primul rând, participă cam aceeași copii de fiecare dată, doar dintre copiii din Ungaria au mai venit 3 în plus, dar cei care vin perseverază și se perfecționează de la o ediție la alta. Avem opt copii din Arad, de la diferite licee și facultăți de artă, iar din Ungaria au fost 12 elevi din diferite localități de lângă Jaca.

– *Deci înseamnă că copiii lor le place ceea ce se petrece în tabără și presupun că învață lucruri interesante. După părerea dumneavoastră, care a fost cea mai mare realizare pe care ați reușit s-o faceți cu copiii, în special cu cei din Ungaria, în acest an?*

o casă în localitatea Jaca. Dânsle știau realizările mele pe plan profesional, faptul că am condus atelierul de iconografie de la Palatul copiilor din Arad, că am restaurat mai multe biserici, atât

foarte interesante, copiii fiind încântați de animalele pe care le-au văzut acolo. De asemenea, am fost în localitatea Furta, unde am văzut lucrări de artă ale oamenilor. Lucrează foarte multe obiecte de mână: cămăși, prosoape, etc. De asemenea, am vizitat biserica din localitate. În final, mâine ne vom deplasa să vedem frumoasa capitală a Ungariei, Budapesta, unde vom avea ocazia și bucuria să vedem foarte multe obiective culturale. De asemenea, vom vizita orașele Szentendre și Visegrád, și sunt convins că pentru noi va fi o excursie cu totul aparte, iar domniile care au organizat-o spun că va fi o recompensă binemeritată pentru noi, pentru activitatea pe care am desfășurat-o în această tabără.

– *Văzând frumoasele icoane pe care le-au realizat copiii, sperăm că și peste un an vă*

vom revedea în mijlocul lor în această tabără. Care sunt perspectivele pentru viitor?

– Dacă Bunul Dumnezeu ne va da sănătate, sunt sigur că vom organiza și ediția a patra, și am înțeles de la domnul primar că se va deschide o sală special amenajată pentru un muzeu permanent cu iconografie românească realizată de copii care lucrează în această tabără. Este un lucru extraordinar de frumos, de util și de benefic pentru localitate, din punct de vedere cultural, turistic.

– *Stând de vorbă cu copiii din Arad, am înțeles că ei lucrează în mod permanent într-un atelier condus de dumneavoastră. Copiii din Ungaria lucrează în timpul anului, sau se perfecționează doar în această tabără?*

– Toți copiii din Arad lucrează la atelierul condus de mine, ce se numește "Atelierul mileniului al III-lea creștin", de unde selectăm lucrări deosebite pentru a participa la concursul național "Icoana din sufletul copilului", unde avem rezultate deosebite, și anul trecut câștigând mai multe premii. Deci, copiii mei lucrează mereu. Trebuie să spun însă cu regret că copiii din Ungaria nu au posibilitatea să lucreze într-un atelier organizat. Deci, rămâne ca atunci când venim în tabără să grăbim un pic pașii, lucrăm cât mai intens și realizăm cel puțin 4-5 lucrări de fiecare copil. **Toma Iova**

nim an de an aici este un lucru foarte mare pentru noi în sensul că legăm prietenii cu copiii din Ungaria, mergem în excursii, dar, în același timp lucrăm și cu foarte multă seriozitate la iconițele pe care le realizăm împreună. V-aș putea spune foarte multe lucruri. Într-o săptămână de activitate noi lucrăm și dimineața și după-masa și, pe lângă tematica abordată, discutăm probleme de iconografie, de realizare a lucrărilor, a tematicilor religioase, deci este un complex foarte larg de discuții, în plus că punem efectiv mâna și, se vede în expoziție ceea ce realizăm, lucrări de calitate, lucrări care să încante atât privirea cât și sufletul omului.

– *Tabăra a fost internațională, venind aici copii din Arad și copii din Ungaria. Ne puteți spune câți copii ați avut anul acesta și dacă dintre ei*

– Eu zic că cea mai mare realizare este aceea a calității lucrărilor, a perfecționării noastre, iar în al doilea rând al prieteniei ce se leagă între copiii din Ungaria și cei din România, și nu în ultimul rând al faptului că, mai mult, copiii din Ungaria învață cuvinte românești, încep să vorbească în limba română cu noi, și eu zic că este un lucru extraordinar. Iar prietenia și frumusețea sufletească a copiilor este nemaipomenită și îmi dă și mie un imbold, chiar dacă sunt totuși la o vârstă a pensionării.

– *De unde a venit inițiativa realizării unei astfel de tabere, cum ați ales această localitate ca locul desfășurării ei și cum ați ajuns conducătorul acesteia?*

– Vă pot spune în această privință că există o familie plecată din Arad, doamna Aizele Olga, cu fiica ei, Monica. Ele și-au cumpărat

în România cât și în Ungaria, și au sugerat conducerii localității din Jaca să încerce să vadă dacă le place cum lucrăm noi, și să înighebăm o tabără de iconografie ortodoxă. Cam în felul acesta s-au petrecut lucrurile. Oamenii au fost foarte receptivi, în frunte cu primarul localității, domnul Andrei Gulyás, cu doamna Ibolya, directoarea casei de cultură de aici. În felul acesta am reușit să pornim această tabără, care văd că are totuși un succes deosebit.

– *Pe ce perioadă s-a desfășurat această tabără și ce alte programe ați mai avut cu copiii, pe lângă lucrul în atelier care, presupun, a fost destul de solicitant pentru ei?*

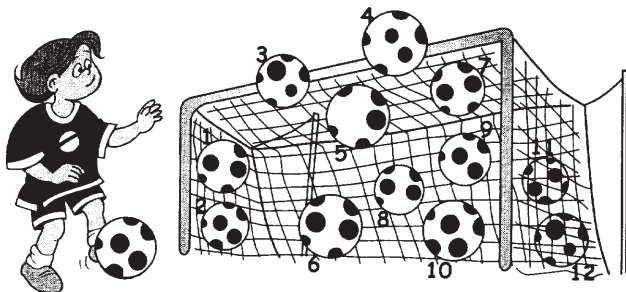
– Tabăra din acest an s-a desfășurat pe perioada 6-16 august, și am avut activități foarte interesante. S-a vizitat localitatea Vecherd, am văzut diferite sălașe ale proprietarilor din această zonă,

Botez dublu la Chitighaz

Sâmbăta trecută, la 21 august, doi frațiori au fost aduși în Biserica Ortodoxă din Chitighaz pentru a fi botezați de parohul Bisericii, părintele **Florin Olteanu**. Părinții **Pavel Fettik** și **Angela Iuliana Szokonya** au hotărât ca copiii lor, **Zoltan** (5 ani) și **Nora** (4 luni) să fie botezați împreună. La această sfântă taină, copilașii au fost aduși în fața altarului de nașa **Aurica Fettik**.

Mingi în poartă

Acest golgheter a atacat din toate puterile poarta terenului de fotbal. Fiecare minge are alt model și mărime. Una singură însă este întru totul asemănătoare cu cea pe care acum se pregătește micul fotbalist s-o tragă la poartă. Uită-te cu atenție la imagine și caută perechea identică acestei mingi.

Din două — unul

Fiecare dintre proverbele de mai jos este compus din două. Reconstituieți proverbele originale.

1. Cum înnozi așa vei dormi.
2. Vorba dulce face pe om.
3. Vorba lungă nu miroase a bine.
4. Orice început jumătate e făcut.
5. Apa curge, ursul merge.
6. Nu haina învață pe om.

Dezlegare:

1. Cum înnozi, așa deznosi. / Cum îți vei așterne așa vei dormi.
2. Vorba dulce mult aduce. / Nu haina face pe om.
3. Vorba lungă sărăcia omului. / Lauda de sine nu miroase a bine.
4. Orice început e greu. / Lucrul bine început jumătate e făcut.
5. Apa curge, pietrele rămân. / Căminii latră, ursul merge.
6. Nu haina face pe om. / Nevoia învață pe om.

L. B.

DANSURI

Foxtrotul, mazurca, tangoul, samba și cha-cha-cha sunt dansuri cunoscute în întreaga lume. Știți de ce origine sunt? Care e de origine...

1. ... afro-cubaneză
2. ... argentiniană
3. ... braziliană
4. ... americană
5. ... poloneză

Dezlegare:

1. cha-cha-cha; 2. tangoul; 3. samba; 4. foxtrotul; 5. mazurca

Lucia Borza

Ou de cuc

Unul dintre instrumentele muzicale de mai jos nu este instrument muzical de suflat. Care este acesta?

bucium, nai, clarinet, flașnetă, cimpoi, caval, trompetă

L. B.

Petru Demetru Popescu

STEAGUL DE LA ROVINE

Mircea Vodă știa că locul ales pentru luptă era minunat. Domnitorul Țării Românești venise cu căpitanii săi aici și inima îi fremăta de bucurie privind la întinsa câmpie a Rovinelor, care ascundea sub iarba mătăsoasă mustirea tăcută și înșelătoare a apelor. Parcă-i vedea pe ienicerii turci împiedicându-se în șalvari și caii înotând prin nămol și ierburi, aruncând din șa pe temuții spahii.

Căpitanul Mândriei îl privi lung pe domnitor, dar nu îndrăzni să-i tulbure gândurile. Bănuia însă la ce se gândea Mircea. Și el vedea parcă bătălia care se apropia „Strașnic loc a mai ales domnitorul!”

Mircea Vodă s-a scuturat din gânduri și s-a întors spre căpitani:

— Ce ziceți, vitejii mei căpitani? E bun locul pe care l-am ales pentru bătălie? Ne va ajuta el să-l biruim pe turc?

Căpitanii tăcură însă. Și fiecare ar fi putut să-i spună că locul ales e nemaipomenit de bun. Dar ei nu prea erau vorbăreți și se dovedeau mai iscușiți la faptă, unde lăsa spada să vorbească.

Mircea îi privi pe rând și înțelese din privirile lor că și ei erau mulțumiți de alegerea locului. Așteptând totuși un răspuns, i se adresă lui Mândricel, pe care-l prețuia deosebit pentru curajul, credința și priceperea sa în mânăuirea armelor.

— Dar tu, căpitane Mândricel, ce gândești despre locul ăsta? Ne va ajuta să-l biruim pe turc?

Mândricel n-a fost deloc surprins că domnitorul l-a întrebat pe el. Știa cât de mult îl iubea și-l prețuia Mircea Vodă, iubire și prețuire pe care el se străduia să le întoarcă înzecit voievodului său. Știa la fel de bine și de câte ori, în situații grele, domnitorul îi ceruse părerea. Așa că se grăbi să-i răspundă:

— Măria-Ta, loc mai bun ca ăsta — pentru ce ne e nouă de trebuință — nici că s-ar putea altul. El o să ne ajute că doar îi pământ de-al nostru, românesc!

În bătălia de la Rovine, căpitanul Mândricel purta Steagul cel mare al Țării Românești. Turcii se năpustiseră de câteva ori asupra lui, să-i smulgă, dar în zadar. Căpitanul avea parcă mai multe brațe, parcă era din piatră. Și el nu lupta decât cu un singur braț, deoarece cu celălalt ținea cu mândrie sus, steagul bărbăției și vitejiei românești.

Deodată, un spahiu s-a repezit în goana calului cu iataganul ridicat, gata să-i reteze capul și să-i smulgă steagul. Mândricel l-a zărit însă la timp: s-a ferit în lături și l-a izbit pe turc cu sete, doborându-l de pe cal. Dădu apoi pînteni murgului și se avântă neînfricat spre un ienicer turc, purtător al steagului cu semilună. Dintr-o lovitură l-a scurtat de cap și i-a smuls steagul. Dar nu s-a oprit aici: a mai capturat încă un steag, și încă unul, și încă unul...

La sfârșitul luptei, șapte steaguri turcești stăteau așezate de-a lungul grumazului calului său... Iar Steagul cel mare al Țării Românești flu-

tura înalt, spre cer, vestind luptătorilor apropierea biruinței.

După bătălie, Mircea Vodă i-a chemat din nou pe căpitani la el să le mulțumească pentru vitejia cu care luptaseră și învinseseră pe dușman.

I-a privit pe rând pe fiecare.

— Bravii mei căpitani, locul luptei ne-a ajutat să-l biruim pe turc și voi l-ați apărât cum se cuvine.

Căpitanii nu vorbiră nici de data aceasta. Mircea Vodă știa însă că tăcerea lor e un semn al bucuriei care-i stăpânea. El știa că și de data aceasta luptătorii se înfrățiseră cu pământul românesc.

— Dar tu, căpitane Mândricel, ce zici de Rovinele noastre?

De data aceasta, căpitanul Mândricel nu răspunse. El azvârlă la picioarele domnitorului cele șapte steaguri turcești, în timp ce cu mâna stângă ridica spre țării neînvingul Steag românesc.

Studii, excursii și distracție la cursurile de vară din Baia Mare

Împreună cu sora mea gemenă, Agneta, suntem studenți la Universitatea din Seghedin, Institutul Pedagogic „Juhász Gyula”, secțiile istorie-română.

Fiind studenți la secție română și românce din Micherechi, ne-am bucurat că Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria ne-a oferit posibilitatea de a participa la o universitate de vară, la cursuri de limbă, cultură și civilizație românească.

Astfel de cursuri sunt organizate anual de către Institutul Cultural Român din România la Baia Mare, la Colegiul Național „Gheorghe Șincai”. Vara aceasta cursurile s-au desfășurat între 12 iulie și 2 august. Cursanții s-au prezentat în număr de 20, din mai multe țări de pe întregul glob pământesc: din SUA, Mexic, Peru, Argentina, Coreea de Sud, Franța, Elveția, Germania, Austria, Croația, Polo-

nia, Ucraina, Serbia, Spania, Grecia, Bulgaria, Mongolia, Japonia, Anglia și Ungaria. Participanții au fost cazați la Hotelul Carpați din orașul Baia Mare.

Programul nostru de studii a fost destul de încărcat, în fiecare zi de lucru, dimineața de la ora 9 până după-masă la ora 18 am avut cursuri de limba română, am auzit diferite prelegeri și am participat la diferite ateliere.

Bineînțeles, în afară de orele de studiu am avut și posibilități pentru distracție și relaxare. În seara zilei de 12 iulie am participat la o adevărată petrecere românească. Pe 17 iulie am făcut o incursiune la Sighet, unde am vizitat Muzeul Civilizației și Memorialul închinat victimelor din închisorile comuniste. Am făcut o vizită și la muzeul din Bârsana și tot aici, la Bârsana am participat și la un con-

cert de muzică românească. În această localitate există și o Mănăstire veche, pe malul râului Iza. La 18 iulie am făcut o excursie la Negrești Oaș, la Cimitirul Vesele de la Săpânța, ideea meșterului popular Stan Pătraș și în stațiunea mon-

Amintiri și povești de zece ani la întâlnirea de promoție

Au trecut zece ani de la absolvirea Școlii Generale din Micherechi și cinci ani de la ultima noastră întâlnire de promoție, la care am fost invitați toți cei 25 de colegi, în frunte cu fostul nostru diriginte, Dumitru Boca. Așteptând emoționată noua noastră întâlnire din 21 august, mi-am reamintit de vechea mea clasă și de foștii colegi, despre sălile de clasă în care am dobândit primele noastre cunoștințe legate de funcționarea Universului, de colectivul din care ne-am aflat primii prieteni, prieteni pentru o viață.

Sub influența unor astfel de amintiri și gânduri am ajuns la locul întâlnirii mult așteptate, la barul Duma din

Micherechi. Deoarece cu mulți dintre foștii mei colegi nu am discutat de ani de zile, ne-am întâmpinat cu mare bucurie reciprocă. Din păcate, însă mi-am dat seama că nu toți am așteptat atât de nerăbdători această reunire a noastră, pentru că din cei 25 am participat doar 16, opt fete și opt băieți. (Bineînțeles, fiecare are problemele lui, pe care trebuie să le acceptăm.) Iarăși, din păcate, nu am putut fi onorați nici de dirigenții nostri, dânsul fiind plecat în concediu, cu familia.

Așa că, de data aceasta, a trebuit să renunțăm la ora de dirigiență și am discutat liber ore întregi. Stând la o masă comună, în timp ce

am luat cina, am reamemorat evenimentele din cei opt ani petrecuți împreună, am povestit noutățile vieții noastre actuale. Deoarece nu toți locuim în prezent în Micherechi și viața fiecăruia decurge mai lin sau mai agitat, am avut multe de vorbit, de destăinuit. Am povestit despre studiile superioare, despre locuri de muncă, despre căsătorii sau chiar și despre copii. Și, într-adevăr, am avut ce spune și ce asculta, pentru a rămâne buni prieteni și pe mai departe. Cred că aceasta a fost scopul inițial al acelora care au inițiat cândva ideea întâlnirii periodice a promoțiilor școlare. A fost o idee bună!

— pătcaș —

tană Mogoșa, unde ne-am plimbat în jurul lacului Bodi, aflat la 731 m altitudine. În seara de 19 iulie fiecare participant și-a prezentat țara de origine, cu această ocazie am aflat multe lucruri interesante despre cultura și gastronomia popoarelor. La 24 iulie am făcut o plimbare la Cluj-Napoca, însoțiți și de un ghid, care ne-a prezentat amănunțit istoria și valorile prezentului acestui oraș însemnat. Pe 25 iulie am vizitat satul Botiza, unde, în grupuri mai mici, am fost găzduiți și ospătați de primitoare familii botizănești. Pe 26 iulie seara am pregătit cu toții o cină cu produse culinare din bucătăria tradițională a diferitelor popoare. Iar ca final al studiilor noastre, ne-am măsurat nivelul de cunoștințe dobândite și

aprofundate în acest răstimp participând la un test teoretic în scris și oral. În aceeași seară de 29 iulie s-a și desfășurat festivitatea de decernare a diplomelor de participare.

De la 30 iulie până la 2 august, organizatorii ne-au pregătit o excursie surpriză în frumoasa Bucovina. Am vizitat vestitele mănăstiri, multe dintre ele ctitorii ale voievodului Ștefan cel Mare: Humor, Voroneț, Moldovița, Sucevița, Putna. Am fost și la Marginea, la Stupca, unde se află Casa Memorială a compozitorului Ciprian Porumbescu.

Agneta și eu am fost foarte încântate de locurile vizitate și de frumusețea României. Suntem bucuroase că am avut posibilitatea să participăm la acest curs de fol-

Eva Petrujan

Ultima regie a lui Vlad Mugur, la Zsámbék

Hamlet după ploaie – Hamlet după moarte

Teatrele de vară nu mai au număr. Au răsărit, ca ciupercile după ploaie, aproape în fiecare localitate, în cele mai năstrușnice ambianțe. Printre locurile clasice, ca piața Domului din Seghedin, ori cetățile din Kőszeg și Giula, în ultimii ani se țin reprezentații teatrale prin munți și văi ori prin tot felul de curți. Zilele Culturale de la Kapolcs se desfășoară pe văile din regiunea superioară a lacului Balaton iar teatrul de vară din Zsámbék, părăsind maiestuosul fundal al bisericii medievale din localitate, s-a cocoțat pe colinele pe care, odinioară, se găsea o bază de rachete. De doi ani, în locul armamentului și al tehnicii de luptă, creatorii de teatru, film și arte plastice iau în stăpânire locurile.

Dar nu numai pentru ambianță este interesant teatrul de vară de la Zsámbék, ci și pentru programul său inedit. Dacă în alte locuri din țară – cu puține excepții – teatrul este, în primul rând, un mijloc de distracție, fie ea ușoară ori pretențioasă, programul de aici nu se sfiește să „bombardeze” publicul cu senzații teatrale, de o originală duritate. Iar

interpretat de trupe din România, Rusia și Ungaria. Cea mai incitantă se anunța interpretarea Teatrului Românesc de Stat din Cluj – Napoca, în regia omului de teatru de prestigiu european, Vlad Mugur. Este vorba de ultima regie a lui Vlad Mugur, plecat dintre cei vii în urmă cu doi ani, pentru care s-a pregătit timp îndelungat, alegându-și, cu multă grijă

fectă a relațiilor umane actuale – rezultă numai o înșurire fadă de fraze uzate. (O analiză pertinentă a spectacolului poate fi citită în revista Színház, semnată de pana avizată a redactorului-șef, Koltai Tamás, care s-a aflat printre spectatori).

E un lucru neobișnuit ca

fixat pentru ora 21. La ora 19, la Zsámbék turna cu găleata. Scena și locurile spectatorilor musteau de apă. După o pauză înșelătoare de douăzeci de minute, a venit a doua repriză de ploaie care a ținut până la opt și jumătate. Atunci ploaia a încetat, au ieșit stelele. Aerul s-a răcit la 15 grade, vântul a pornit să bată. În teatrul sub cerul liber, uzi și înfrigurați, doar scenografiile și tehnicienii aranjau decoriile... Deodată, însă, au început să curgă spectatori. Peste o oră, la începutul spectacolului, nu mai era un scaun liber... „Spectatorii sunt fantastici” – spunea directoarea festivalului. Dar într-adevăr fantastic a fost spectacolul! „Nu putem acorda interviu, am murit de frig – au transmis Hamlet și Ofelia, al căror costum a fost doar un tricou subțire pe toată durata piesei.

– Nu s-a destrămat reprezentăția? Nu i-a slăbit ritmul după moartea regizorului? – am întrebat

– Nu, căci actorii atât de mult o iubesc, încât au puterea să-i țină în viață regi-

zorul. În fiecare an se adună trupa și prezintă piesa în fața publicului de acasă – a povestit directoarea.

... Piesa care, în anul în care a fost pusă în scenă, 2002, a „măturat” toate premiile posibile. „Vlad Mugur a onorat Clujul, dându-i creațiile sale regizorale”. Ne-a onorat și pe noi, târzii săi spectatori. Despre teatru se spune că este arta unei clipe. Nu totdeauna!

Ibós Éva

Traducere de Mihaela Bucin

organizatorii nu se sfiesc să aducă pe scenă trupe de peste hotare, care prezintă publicului maghiar un alt tip de spiritualitate, de mentalitate teatrală.

Directoarea teatrului de la Zsámbék, Mátyás Irén, a reușit să confere manifestării estivale un prestigiu de festival european, unde, începând de anul trecut, s-au pus bazele unui loc de întâlnire al trupelor din regiunea central – est europeană. Astfel, la ediția trecută, adaptarea scenică a dramei lui Büchner, Woyzeck, au luat parte Teatrul Pantakin din Veneția, Teatrul din Perugia, teatrul Andrei Mureșan din Sfântul Gheorghe. Și tot anul trecut programul a fost structurat tematic, când echipe teatrale sârbești și rusești au fost invitate să joace Cehov.

În acest an, festivalul s-a aflat sub semnul Hamlet,

și după o riguroasă căutare, interpreții. Rezultatul muncii temeinice a fost: premiul „Cel mai bun tânăr actor” pe anul 2002, pentru Sorin Leoveanu în rolul lui Hamlet iar Anton Tauf a primit premiul „Cel mai bun actor” pentru rolul Polonius. Însă nu numai trupa de actori a fost meticolos selectată, ci și ceilalți membri ai echipei, care, pentru costume și decori, a primit premiul pentru cel mai bun design.

Să scrii în câteva rânduri despre această reprezentăție e nu numai foarte greu, dar e aproape un sacrilegiu, atât de multe sunt efectele, semnificațiile, asociațiile, puse în evidență de regizor. Ar fi necesară o analiză profundă și amănunțită. Dacă spun numai că piesa îmbină tragicul și grotescul, este atemporală și, totodată, sângeros de veridică și actuală, că mizeriile de la curtea regelui danez sunt copia per-

reprezentăția pusă în scenă de un regizor plecat din viață de doi ani să fie adusă în fața spectatorilor. Nici împrejurările în care s-a petrecut acest lucru n-au fost dintre cele comune. Începutul reprezentației în aer liber era

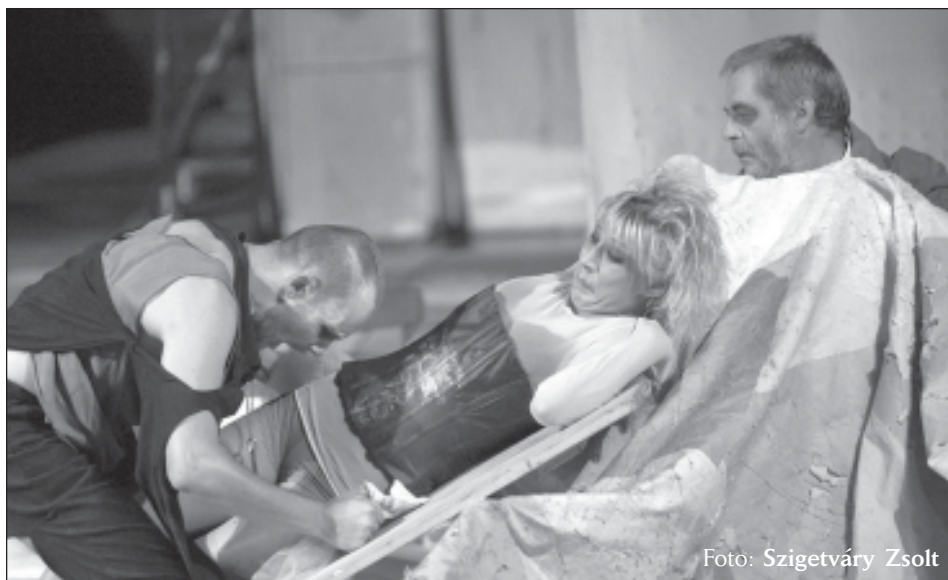

Foto: Szigetváry Zsolt

O pensiune unde domină liniștea și ospitalitatea

Pe malul Crișului Alb, se află un bar și o pensiune, în proprietatea micherechencei **Ileana Anulo**. Doamna Anulo locuiește în Giula și, din 1994, coordonează pensiunea Körös Völgy. Mai bine zis, în 1994 au achiziționat această clădire trei persoane, dar, din anul 1997 a rămas ca proprietară Ileana Anulo. De atunci au trecut șapte ani în care pensiunea și barul au funcționat fără întrerupere.

– Înainte de a vă angaja la conducerea acestui local, ați avut vreo întreprindere?

– Pe strada Károlyi Mihály am avut o cofetărie, unde mi-a plăcut foarte mult să lucrez. Îmi plăcea mult să discut cu oamenii care veneau să mănânce o înghețată. Dar în anul 1997 am cumpărat pensiunea Körös Völgy și am fost nevoită să renunț la cofetărie, pentru că nu aș fi putut rezista în ambele locuri.

– E puțină diferență între o cofetărie și o pensiune. Ce a trebuit să faceți ca să vă cunoască cât mai mulți?

– Prima dată a trebuit să organizez totul în așa fel, încât turiștii să ne cunoască în cât mai scurt timp. Pot să spun că am reușit. Clienții care vin aici se simt foarte bine și sunt mulțumiți cu ceea ce le putem oferi. În fața pensiunii este un mic parc de agrement, care stă la dispoziția oaspeților: o trambulină pentru cei care doresc să plonjeze în apele Crișului, balansoare, leagăne – aici și adulții pot redeveni copii. Și să amintesc aerul curat care este aici, la malul apei, într-un peisaj nespuns de romantic.

– Câte camere aveți în pensiune?

– Sunt la dispoziție 13 camere, la etaj, acest lucru

înseamnă că este loc de cazare pentru 35-40 de persoane. La bar avem 100 de locuri și, afară, pe terasă tot atâtea locuri adică în total 200 de locuri. Oaspeții au la dispoziție bucătăria pensiunii, fiecare o poate folosi ca să gătească după bunul său plac. Astfel, clienții noștri se simt ca acasă.

– Spațiul vast al pensiunii este potrivit și pentru diferite întruniri. Vă angajați și la organizarea unor astfel de activități?

– Da, bineînțeles. Se desfășoară la noi logodne, nunți, zi de naștere, etc. Pentru organizarea acestor manifestări, lucrăm cu oameni de specialitate, care știu să creeze atmosfera de sărbătoare, potrivită fiecărui eveniment.

– Câte persoane lucrează în unitate?

– Cu mine împreună suntem 6 și ne înțelegem bine, suntem ca și o familie. Conținem mult cu cine lucrezi împreună. E important să știe meserie, și să fie uman, să îi placă ceea ce face. Chiar și eu sunt zi de zi aici mai ales în timpul verii și datorită acestui fapt ne cunoaștem foarte bine.

– De obicei, în medie câte persoane vin să-și petreacă sejurul la dumneavoastră?

– De cele mai multe ori, ne vizitează familii și grupuri de prieteni. Câteodată, vin grupuri și de 10-15 persoane. Sau familii cu copii și nepoți împreună. În timpul anului școlar, vin multe clase de elevi în excursie, împreună cu profesorii. Acești copii totdeauna s-au simțit bine și sunt care revin împreună cu familia. Avem clienți obișnuiți, care din primăvară își rezervă camere ca pentru vară să aibă loc de odihnă. Sunt și câțiva clienți germani dar cei mai numeroși vin din diferite părți ale Ungariei. Se opresc la pensiune foarte mulți tineri care creează o atmosferă plăcută și prin asta și ceilalți se simt bine.

Mă simt bine să fiu aici cu clienții. Aproape pe toți îi cunosc deja și îmi place să stau de vorbă cu ei. Totdeauna mă străduiesc ca oaspeților să le fie cât mai plăcută șederea la noi și la plecare să fie mulțumiți ca să se mai întoarcă și altădată. Zi de zi sunt aici și nu

pul avem clienți și mai ales la sfârșit de săptămână sunt mai numeroși. Sper că încă mulți ani voi fi în fruntea acestei pensiuni și nu aș vrea să obosec pe cale. Până în prezent nu am simțit oboseala și câțiva ani sper să continui în acest ritm.

– Ce îi atrage mai ales aici pe clienți?

– Liniștea și primirea călduroasă care o găsesc de la noi, din partea tuturor celor care lucrăm aici. Avem loc unde pot să-și gătească mâncare în ceaun, pot să-și frigă clisă. Mediul e plin de calm și liniște. Oaspeții pot veni într-adevăr să se odihnească. Nimeni nu-i deranjează, le oferim o adevărată vacanță lipsită de griji.

L. Martin

simt oboseala, poate pentru că îmi place foarte mult această meserie pe care mi-am ales-o. Fiecare om își găsește plăcerea în ceva. Eu mi-am găsit-o în întreprinderea aceasta. Vara tot tim-

Cugetări (pe timp de vară)

Psihiatrii zic că una dintre patru persoane are o deficiență mintală. Dacă ești cu încă trei amici și nu ai observat nimic ciudat, atunci... cel cu probleme ești tu!!!

☀ În momentele dificile ale vieții trebuie să ridici capul, să scoți pieptul în față și să spui cu hotărâre: „Acuma chiar că am pus-o!”

☀ Dacă într-o zi viața îți întoarce spatele... prinde-o de fund!!!

☀ Ce-i greu nu e să suporti coarnele... ci s-o întreții pe vacă.

☀ Dacă ești în stare să zâmbești când ceva merge rău... este pentru că ai găsit un tâmpit pe care să arunci vina.

☀ Ca să-ți atingi obiectivele trebuie să fii un visător... Așa că nu mai pierde vremea, trimite totul la naiba și du-te să te culci!!!

☀ Dacă încă n-ai găsit persoana ideală... distrează-te cu cea care o ai la îndemână!!!

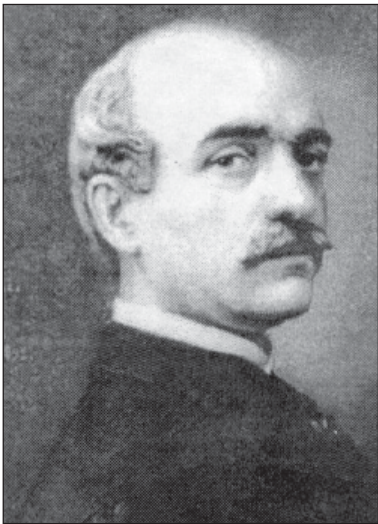
☀ Nevasta e amica aceea care este mereu lângă noi, să ne ajute să rezolvăm marile probleme pe care nu le-am fi avut dacă n-am fi fost căsătoriți.

☀ Dacă într-o zi, femeia pe care-o iubești ți-e infidelă și îți trece prin cap să te arunci din balcon, adu-ți aminte că: Doar ai coarne, boule, nu aripi.

☀ Femeile sunt ca traducerile: cele bune nu-s fidele, și cele fidele nu-s bune.

☀ Dacă într-o zi simți un gol mare mănâncă, căci sigur ți-e foame.

VASILE
ALECSANDRI

...juca biliard, la peste 70 de ani, cu mare plăcere?

...avea diverse fantezii S.F. care fac din el un ins extraordinar de potrivit cu secolul progresului în care se născuse? Aproape toate sunt stimulate de interlocutorul său Ion Ghica, poate și pentru că acesta era inginer. De pildă, într-o scrisoare din 1888, visează la posibilitatea de a se construi un pod peste ocean. În altă scrisoare, iubitorul de confort și oțiu, anticipează reportofonul, fiind sigur că se va inventa curând un mic aparat, cât să-l ții în buzunar, care să înregistreze convorbirile dintre prieteni, scutindu-i de osteneala de a le scrie. În 1882 îl întreabă pe prietenul lui dacă e adevărat că un român, Traian Teodorescu, ar fi inventat un submarin. (De precizat că 20 000 de leghe sub mări de Jules Verne apăruse în 1869 și că Alecsandri avea acces imediat la cărțile franțuzești. Chirița lui din 1874, cea care zboară cu balonul, e și ea destul de sincronizată cu personajele din cinci săptămâni în balon, publicat în 1863).

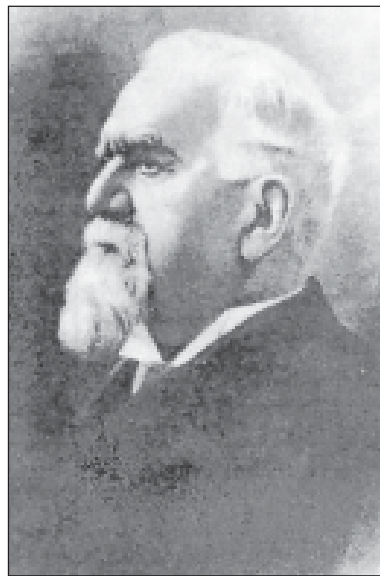
La Paris, veșnic tânărul poet a fost martorul terminării construcției Turnului Eiffel, eveniment despre care vorbește într-o scrisoare din 1 aprilie 1889, iar în 5 iulie, în altă epistolă, povestește despre Expoziția găzduită de capitala Franței, despre transmisiile telefonice de la Operă la care a asistat și despre fonograful lui Edison.

...în aceeași epocă, alte persoane erau, în schimb, îngrozite de invențiile tehnice. În timp ce Alecsandri se interesează „tehnic”, din 1882, despre proiectul lui Slade de a ilumina Peleşul și Bucureștiul, contemporanul său, un oarecare domn Furculescu, are o formă aparte de nebunie: se crede persecutat de lumina electrică.

Știați că...

TITU
MAIORESCU

...juca șah, skat și boccia?
...pierde, în 1870, auzul la urechea stângă?
...numește viața bucureșteană „vecinică mașină de ameteală”?
...se gândea, prin anii '80, să emigreze în America?
...notează în jurnal că, avându-l la masă pe Creangă, acesta povestește despre o invenție „de măsurat apa” a fiului său Îcăpitanul Constantin Creangă, tatăl arhitectului Horia Creangă? Criticul însuși măsoara zilnic temperatura aerului, cu un termometru în grade Réaumur.
...cumpăra Oeufs de Pâques de ciocolată, de la Cofetăria Capșa?
...locuia, în București, pe stra-

da Mercur și avea pe birou o statueta a lui Mercur și o alta cu Venus din Milo? I le arată lui Eminescu, într-o dimineață a anului 1883, la una din primele crize ale acestuia, iar poetul, „cu privirea în extaz”, îl consolează: „Lasă că va reînvia arta antică!” Mai înainte o binecuvântase cu privire fixă pe Clara, soția lui Maiorescu, și pe un oaspete întâmplător.

...cel mai ciudat toast care s-a făcut în cinstea lui, îi aparține lui V.A. Urechia? La 6 aprilie 1881, la dineul dat de Alecsandri la Hotel Boulevard, cu prilejul primirii Premiului Năsturel-Herescu de 12 000 de franci, Urechia se declară atât de „amorezat” de Maiorescu încât spune, cu toată opoziția sa (Urechia era ministru al liberalilor), dacă ar fi fost

femeie de mult „ar fi fost gravidă” cu Maiorescu.

...avea uneori obiceiul să-și bea, comod, cafeaua în pat?

...un banchet dat în onoarea lui pare realizat cu harta în mână pe titluri nobiliare și rosturi politice: baronul Saurma (gazda), prefectul poliției Radu Mihai, Soleiman-bey (ministru plenipotențiar al Turciei), contele Diesbach (însărcinatul de afaceri francez), Sanderson (însărcinatul de afaceri englez), consulul elvețian Staub, dr. Kalinderu, Beldiman, austriacul von Mezey, medicul Wilhelm Kremnitz (cumnatul lui Maiorescu) și contele Monts.

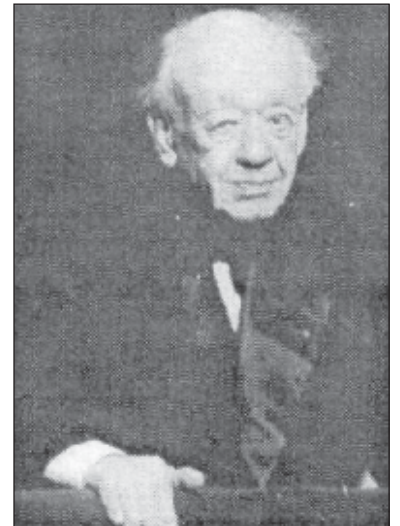
...a început, la un moment dar, experimente științifice de hipnotism, dorind să hipnotizeze el însuși?

...este sfătuit de prieteni (Iacob Negruzzi și Al. Lahovary) să-l provoace la duel pe domnul Stătescu? Acesta – e vorba, probabil, de Eugeniu Stătescu, ministru de Justiție în mai multe rânduri – era autorul unei insultătoare scrisori deschise adresate lui Maiorescu în 1885 și publicată în Voința națională. Duelul are într-adevăr loc, la hipodrom: „acolo la ora 11, eu și martorii mei (cu Dr. Kremnitz) și Stătescu cu ai lui! 1 foc de pistol la comandă între 1 și 3, la distanță de 20 de pași”. Rezultatul: Maiorescu nu nimerește ținta, pistolul lui Stătescu nu ia foc.

EUGEN
IONESCU

... ar fi putut să se inspire, fie și prin „memorie involuntară”, pentru poemul său Moartea păpușii (din Elegii pentru ființe mici), dintr-o poezie apărută în populara revistă Universul copiilor în 1927? În nr. 2, se publică pe o pagină poemul Moartea păpușii, semnat de C. Stelian (Stelian Constantin-Stelian, poet și publicist cu cinci ani mai în vârstă decât Ionescu). Poezia are șase strofe catrene, iar unele imagini și chiar formulări amintesc de poemul lui Ionescu. E vorba de cortegiul care însoțește păpușa pe ultimul drum, de cutia-raclă în care e pusă, de dricul improvizat și de cortegiul de păpuși din care face parte și câinele. Poezia lui C. Stelian e lipsită de absolut orice valoare literară, improvizată

din versuri ca: „Și cioburile ce rămase / Drept rămășițe pământestești, / Le-a pus într-o cutie-raclă l...l. În cărucior puse păpușa / Ca într-un dric și pe Grivei/ L-a pus să tragă la cortegiu / Apoi cu prietenile ei / Pornit-au să conducă moarta/ Până sub nuc...”. Ideea însă ar fi putut să-l stârnească pe Ionescu, sensibil la subiectul grav, în contrast cu recuzita

naivă și roz, de unde un anume efect absurd. Acesta se accentuează în versiunea sa din Moartea păpușii, care este, deja, o microscopică regie (doar decorurile, costumele și două-trei indicații) pentru o microscopică piesă de teatru ionescian:

*A murit de congestie
pulmonară,
păpușa, madona de ceară.
Păpușile la căpătâiu s-au strâns,
cu ochii fișii, sticlind a plâns.*

*Biserica de mucava pentru
pitici
plânge în dangăte slabe și mici.
Sicriul de carton e pregătit,
pe drum de hârtie convoiu
a pornit:*

*cai de lemn și dric de ciocolată,
popa cu barbă de vată,
un arlechin, cu haine bizare
și sora madonei, mai mare.*

*Unui pierrot rămas în drum
îi cad târâțele din coate,
și-abia se mai aude cum
clopotul stinse sunete scoate.*

... ar fi putut să se inspire, pentru animalele sale malefice, rinocerii, dintr-un nume de stradă bucureșteană? Într-adevăr toți comentatorii numelor de străzi din vechiul București consemnează strada Rinocerilor și nu e greu să-ți închipui că numele ei ar veni de la „locuitorii” ei, așa cum exista și strada Măturătorilor sau cea a Negustorilor, a Inginerilor, a Lăptarilor, Clopotarilor, Legistilor, Chimistului, Țăranilor, Șepcarilor, Profesorilor.

Nunta românească

Sărbătoare în tot satul (I)

Nunta tradițională românească este încărcată de obiceiuri pline de frumusețe și simboluri rituale menite să aducă tinerei perechi mult doritul plus de bunăstare și prosperitate. Nunta este considerată o taină ca și nașterea și moartea. Dacă nașterea corespunde zorilor vieții și moartea amurgului ei, nunta este lumina zilei, cea mai limpede pentru ființa omească, dar și cea mai grea, deoarece omul în floarea vârstei participă conștient la trecerea celui mai important prag al existenței sale.

În satul românesc tradițional, nunta constituia un moment important în cadrul comunității. Căsătoria reprezenta un obicei din ciclul vieții, care concentra un număr mare de rituri de trecere dintr-un stadiu de viață într-altul, rituri de purificare și altele menite să aducă fertilitate în noul cuplu. Se cunosc multiple variante locale de nuntă în Moldova, Transilvania, Maramureș, Ținutul Pădurenilor, dar elementele esențiale sunt aceleași. Scenariul nunții se derula pe parcursul a 4-5 zile (de joi până marți), iar ceremonialul se desfășura pe etape dedicate preparativelor, anumitor secvențe rituale, culminând cu desfășurarea nunții propriu-zise, care era concentrată în ziua de duminică. Fiecare secvență a nunții era exprimată prin strigături sau orații specifice folclorului românesc. Nunțile aveau loc în două perioade: la Cășlegile de iarnă – imediat după Sărbători până la începutul Postului Paștelui și la Cășlegile de toamnă – până în primele zile ale Postului Crăciunului. Aceste perioade erau considerate momente de răgaz în viața satului. Tot atunci, oamenii agonisau în cămară destule bucate pentru a organiza nunta.

Cea mai amplă operă li-

terară dedicată nunții românești este semnată de academicianul Simion Florea Marian, autorul volumului „Nunta la români”, publicat în 1890.

Petrecheri înainte de ziua nunții

Sâmbăta se organizau multiple pregătiri în case diverse. La casa mirelui se adunau prietenii de-o vârstă ai mirilor. Dintre ei se alegeau chemătorii la nuntă, cei care mergeau prin sat cu o ploscă împodobită pentru a invita la nuntă neamurile și vecinii din partea ginerelui, nașului și miresei. În Transilvania, însoțitorii mirelui se numeau „Vornici”, „Gazdă”, iar însoțitoarele miresei se numeau „Druște”, în Oltenia acești tineri se numeau „Colțunari” și „Colțunărese”. Acești tineri aveau obligația

să pregătească mirele, respectiv mireasa pentru nuntă, însoțindu-i apoi pe tot parcursul evenimentului.

La viitorul soț se organiza o petrecere pentru gătitul steagului (Transilvania) sau al bradului (Oltenia, Moldova), la care participau băieții și fetele. Aceștia împodobeau o lăncie cu năfra-

me ale fetelor, basmale, panglici, ciucuri, clopoței și plante veșnic verzi. Culorile predominante erau roșul (viața, bucuria) și verdele (vitalitatea). În sudul României, împodobirea bradului se făcea cu panglici, colaci și un clopoțel. Bradul a reprezentat dintotdeauna simbolul demnității (verticalitatea) și al tinereții. Steagul sau bradul sunt simboluri fundamentale ale nunții ce vizează rolul fecundator al elementului masculin într-un cuplu, ocrotitoarele întregului ceremonial care erau purtate în fruntea alaiului de o persoană anume – „Stegarul” sau „Brădașul”.

Druștele se adunau la casa miresei pentru petrecerea numită „la mărgele”. Fetele pregăteau darurile care se ofereau nuntașilor (bătiște, flori) acasă la mireasă.

(Selecție J. N.)

Foto: din arhiva M. Sarca Zombai

Dilemele unui șef

Vii dimineața târziu – ești exemplu negativ.
Vii punctual – ai venit să-ți spionezi subalternii la sosire.
Ești prietenos cu subalternii – vizezi popularitatea ieftină.
Ești rezervat – te consideră cu nasul pe sus.
Îți lauzi subalternii – ești lingușitor.
Îi critici – faci pe nebunul.
Te interesează munca subalternilor – ești băgăreț.
Nu te interesează – nu ai habar de probleme.
Faci ședințe – ești ședințoman.
Nu ții ședințe – lucrezi în secret.
Dacă ești tânăr – n-ai experiență.
Dacă ești mai în vârstă – ești sclerozat.
Stai seara târziu – faci pe lucrătorul supraaglomerat.
Pleci punctual – nu-ți dai interesul.
Te consulți cu colegii – nu ești în stare să iei decizii.
Nu te consulți cu colegii – vrei să ții totul în mână.
Spui bancuri – ești nesianos.
Nu spui bancuri – ești plictisitor.
Pleci în concediu – nu te interesează soarta firmei.
Nu pleci în concediu – îți păzești scaunul.
Inșiști asupra problemelor tale – ești încăpățânat.
Cedezi – ești moale.
Ai succes – ai avut noroc.
Ceva nu merge bine – bineînțeles era de așteptat.
Trimiți oamenii la cursuri – vrei să-i îndatorezi.
Nu-i trimiți la cursuri – nu lași pe altul să se ridice.
Vii cu idei noi – ești fantasmagorist.
Nu vii cu idei noi – ești refractar față de tot ce-i nou.

A obținut dreptul de a scoate limba în poza din pașaport

Un cetățean german ținea cu tot dinadinsul să i se dea dreptul de a apărea cu limba scoasă în fotografia de identitate din pașaport.

În cele din urmă, autoritățile abilitate să îi confere acest drept au sfârșit prin a îngădui această excentricitate locuitorului din Arnsberg (vest), au anunțat surse din cadrul primăriei orașului german.

Inițial, administrația a refuzat fotografia prezentată de tânărul german (în vârstă de 30 de ani), din cauza

atitudinii nerușinate a titularului. După o examinare aprofundată a legislației în materie, municipalitatea s-a decis să dea undă verde...

Titularul neobișnuitului pașaport urmează însă să semneze o declarație prin care se va obliga să renunțe la intentarea oricărui recurs administrativ împotriva primăriei în cazul în care va întâmpina dificultăți cu prilejul controlului identității, a precizat primăria orașului Arnsberg.

Bancuri cu și despre vacanță

Bulă și Bubulina, la mare. Bubulina, care nu știe să înoate, intră în apă și e gata-gata să se înece. Sar, însă, salvamarii și o salvează. După ce își revine întreabă:

- E adevărat că era să mă înece?
- E adevărat, îi confirmă Bulă.
- Și cine m-a salvat?
- Nu știu, dar pun eu mâna pe el!

Doi puști, dintre care unul localnic, discută pe plajă:

- Aici vara e așa de cald, încât la noi acasă le dăm înghețată și găinilor...
- De ce?
- Ca să nu facă ouă fierte!

ATHENS 2004 In the True Spirit of the Games

Ploaie de medalii la Atena

Cinci medalii de aur în două zile au ridicat România în rândul primelor zece națiuni

După un început anevoios, finalizând primele două zile fără nici o medalie și pe a treia cu una de bronz, delegația României a înviat din somn dobândind, până marți după masă nu mai puțin decât 16 medalii.

Dar adevărata revelație înseamnă fap-

tul că jumătate dintre acestea sunt din cel mai prețios metal, ceea ce cu puțin după jumătate Jocurilor Olimpice îi aduce pe poziția a opta în clasamentul general al națiunilor. Impresionanta listă a celor mai buni sportivi români ai momentului arată în felul următor:

Medalie de aur: *Camelia Potec* – natație (200 m liber, feminin); Echipa feminină de gimnastică; Echipajul de dublu feminin la rame (canotaj); Echipajul feminin de două vâsle, categoria ușoară (canotaj); Echipajul feminin de 8 + 1 (canotaj); *Monica Roșu* – gimnastică, sărituri; *Cătălina Ponor* – gimnastică, bârnă; *Cătălina Ponor* – gimnastică, sol

Medalie de argint: *Marian Oprea* – atletism, triplu salt; *Marian Drăgulescu* – gimnastică, sol; *Marius Urzică* – gimnastică, cal cu mănere; *Dana Sofronie* – gimnastică, sol

Medalie de bronz: Echipa masculină de gimnastică; *Răzvan Florea* – natație (200 metri spate); *Marian Drăgulescu* – gimnastică, sărituri; *Alexandra Eremia* – gimnastică, bârnă

Luând în considerare faptul că COR (Comitetul Olimpic Român) înaintea Olimpiadei s-ar fi mulțumit cu 4-5 medalii de aur, astfel delegația română, cu mult înaintea încheierii întrecerilor a depășit considerabil așteptările anterioare. Este mult prea devreme pentru o analiză a evoluției sportivilor români, însă este cert, că în afara celor 16 medalii, românii au ratat și alte ocazii de a cuceri podiumul. Balanța oarecum a fost echilibrată prin reușite neașteptate. Din partea pozitivă, neapărat trebuie s-o amintim pe *Camelia Potec*, care a ajuns în finala de 200 metri liber cu al șaptelea timp, evoluând astfel pe prima bandă. Înotătoarea, care la 26 de ani încă n-a reușit să aibă nici un titlu olimpic a evoluat eliberată de sub presiunea psihică, cauzată de așteptările de la 100 metri liber, probă la care cu toate că și-a îmbunătățit recordul personal, n-a reușit să urce pe podium, obținând „doar” locul al patrulea. La 200 metri și-a propus ca obiectiv calificarea în finală, și nici nu s-a gândit la vreo medalie. Dar sportul uneori este necalculabil. Fără nici o responsabilitate, a evoluat fără emoții și nici nu trebuia să-și doboare recordul personal, totuși a reușit să ia titlul olimpic

datorită unor evoluții mai puțin reușite ale adversarelor din finală.

Cele trei echipaje de canotaj constituie un capitol aparte. Ar merita să vedem în analele olimpice dacă s-a întâmplat vreodată ca o țară să câștige titlul olimpic cu toate echipajele sale ajunse până la faza de finală. Ba mai mult, s-au mai doborât și alte recorduri. Echipajul feminin de dublu vâsle, alcătuit din *Constanța Burcă* și *Angela Alupei*, a luat titlul olimpic, consecutiv, pentru a treia oară. Iar *Elisabeta Lipă* din echipajul de 8 + 1, la vârsta ei de 40 de ani a participat la a șasea olimpiadă a sa și a câștigat a cincea medalie de aur.

La gimnastică, frumoasa *Cătălina Ponor* a câștigat câte o medalie de aur la bârnă și la sol și a făcut parte din echipa învingătoare. A reușit rara performanță, ca toate medaliiile de argint obținute la ultimul campionat mondial de la

Annaheim, să le transforme în aur olimpic. *Monica Roșu* s-a remarcat cu un aur la sărituri, iar *Dana Sofronie* cu un argint la sol.

Șansa nu a fost de partea lui *Marian Drăgulescu*, care a luat argintul la sol cu egalitate de puncte cu primul clasat, dar cum regulamentul nu mai permite rezultate nedecise, românului i-a revenit locul doi, după decizia juriului B. Același *Drăgulescu* a luat bronzul la sărituri cu toate că el a fost singurul gimnast de la Atena, care a primit punctajul de 9,900. Însă la a doua săritură a avut probleme serioase la aterizare și astfel a scăpat din mână și pentru a doua oară mult doritul aur olimpic. *Marius Urzică* a pierdut titlul olimpic de la Sydney în fața unui sportiv chinez, care se pare că, cel puțin temporal, este noul rege al calului cu mănere.

Medalia de argint a lui *Marian Oprea* este una istorică, ea fiind a doua medalie câștigată de vreun atlet român la jocuri olimpice, iar bronzul înătorului *Răzvan Florea* va intra în cartea de aur al sportului românesc ca prima medalie cucerită de un înător român la Olimpiade.

Încă Jocurile Olimpice nu s-au încheiat și există speranța ca lista medaliaților români să se extindă.

Ștefan Crâsta

Fotbal

România a încasat primele trei puncte

La 18 august au început preliminariile pentru Campionatul Mondial de Fotbal 2006. România a învins Finlanda pe teren propriu, cu scorul de 2-1. Cu absențe notabile în fiecare compartiment, *Chivu*, *Pancu* și *Ganea*, elevii lui *Anghel Iordănescu* și-au trecut în cont primele trei puncte indispensabile pentru o cursă grea, în care îi vor avea ca principali adversari pe cehi și olandezi, protagoniștii semifinalelor de la Campionatul European din Portugalia.

Selecționata română, în sfârșit, pentru prima oară în ultimii câțiva ani a putut juca pe un gazon de nivel internațional, ceea ce i-a permis să-și afirme superioritatea tehnică. Însă meritul nici acum nu-i revine Federației Române de Fotbal, ci clubului Rapid București, care și-a pus la dispoziția Națiunii propriul stadion din Ghencea. Treaba selecționerului a fost îngreunată serios de faptul că cei trei accidentați – *Cristian Chivu* în apărare, *Daniel Pancu* la centru și *Ionel Ganea* în linia de atac – constituie piese de bază ale echipei. Ca norocul, Finlanda nici pe departe nu aparține elitei fotbalului continental, astfel lipsa celor trei nu i-a pus în situație imposibilă pe români. După o primă repriză petrecută cu o dominare sterilă a gazdelor, jocul s-a schimbat considerabil spre bine, atunci când în locul lui *Caramarin*, după pauză a intrat în joc *Cernat*. Mijlocasul de la Dinamo Kiev a jucat inspirat, reușind să preia dirijarea jocului, aducând o oarecare culoare în atacurile ineficiente în prima repriză. Totuși, golul care a liniștit spiritele îi aparține lui *Adrian Mutu*, care printr-o execuție excelentă a unei lovituri libere de la 20 de metri a dat dovadă de calitate de jucător de clasă internațională. O dată cu preluarea conducerii pe tabela de marcar a intrat și fantezia în jocul tinerilor. Însă nici următoarele 40 de minute n-au fost lipsite de emoții, pentru că pe cuplul de fundași de centru *Bărcăvan* – *Ghionea* s-a

simțit că joacă împreună un meci cu miză pentru prima oară. *Iordănescu* nu l-a folosit pe *Iencsi*, care ar fi putut da o siguranță în defensivă, pentru că acesta în ultimile săptămâni nu prea a jucat în clubul său din cauza negocierilor de transfer în Anglia, ceea ce însă nu s-a realizat. Multe ocazii românești, câteva scipiri ale finlandezilor, cam așa s-ar putea caracteriza jocul din repriza a doua. *Florin Cernat* ar fi putut încorona evoția sa excelentă cu un gol de generic, dar după ce a driblat doi apărători, n-a mai avut inspirația necesară în fața portarului. Noroc că într-un final dramatic, după câte o eliminare din ambele echipe, marchează primul *Florentin Petre*, ca apoi să vină și replica oaspeților, printr-un penalty acordat prea ușor și fructificat de *Eremenko jr.* Până la urmă, cele trei puncte au intrat în cont, iar suporterii nici n-au dorit, deocamdată, mai mult. La 4 și 8 septembrie urmează două probe asemănătoare. Un meci la Craiova cu Macedonia, care probabil că va sosi în România foarte determinată, câștigând prima sa partidă din cursa preliminară cu 3-0, în fața Armeniei, și unul la Andorra, la care toată lumea știe ce este de făcut. Abia după cele trei probe introductive va porni cursa adevărată pentru calificare, România deplasându-se la 9 octombrie la Praga, pentru o confruntare cu una dintre semifinalele întrecerii continentale din anul acesta.

Pagină realizată de Ștefan Crâsta

Următoarele meciuri

28 august (sâmbătă)	
Bichiș-Micherechi	17.30
Cegléd-Bătania	17.30
29 august (duminică)	
Giula-Kistarcsa	17.30
Aletea-Körösladány	17.30

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul NB II	
Giula-Kiskunhalas	1-0
Campionatul NB III	
Bătania-Kondoros	7-1
Campionatul județean, Bichiș, div. I	
Micherechi-Mezöhegyes	7-2
Campionatul județean, Bichiș, div. II	
Medgyesegyháza-Aletea	2-1

La sfârșitul săptămânii trecute s-a disputat a doua etapă din competițiile județene. Micherechiul a câștigat pe teren propriu la un scor onorabil de 7-2. Au început și luptele din diviziile naționale. Giula, în al doilea eșalon, după două etape se află în fruntea clasamentului, cu două partide câștigate, iar recent promovata formație din Bătania a debutat în liga a treia națională cu un scor astronomic de 7-1, trei dintre golurile gazdelor fiind marcate de *Codrin Grădinaru*. Bătănenii au mai irosit numeroase ocazii și au nimerit bara de două ori.

ROMÂNIA

Luni 30 august

6.00 Avansepremiera 6.05 Cinci minute de cultura 6.15 Desene animate 6.45 Jurnalul TVR 7.00 Film. Apollo 11 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.30 Celebritățile timpului tău: Nicole Kidman 10.00 Serial (R) Sânge de țigan 10.55 Avansepremiera 11.05 Serial. Justiție militară 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Vector III. Magazin științific 14.30 Pro patria 15.00 Kronika 15.55 Serial. Sânge de țigan 16.55 Festivalul artelor 17.00 Jurnal de călătorie 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnal 19.00 Film. În pat cu dușmanul 20.45 Avansepremiera 21.00 Lori, Dam și Tanti Milu 21.30 Reflecții rutiere 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Vampirul din zori 0.15 Serial. CSI-Investigații 1.05 Cinci minute de cultură 1.15 Jurnalul TVR (R) 2.15 Avansepremiera 2.25 Film. Dogtown 4.06 Avansepremiera 4.15 Spectacolul lumii 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Marti 31 august

6.00 Avansepremiera 6.05 Cinci minute de cultura 6.15 Desene animate 6.45 Jurnalul TVR 7.00 Film. Nepot, unchi 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.30 Celebritățile timpului tău: Tony Blair 10.00 Serial (R) Sânge de țigan 10.55 Avansepremiera 11.05 Serial. Justiție militară 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Alege viața! 14.30 Kronika 15.55 Serial. Sânge de țigan 16.55 Festivalul artelor 17.00 Jurnal de călătorie 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Cu vârul Vinny nu-i de glumit! 21.05 Serial. Putere și pasiune: Charles al II-lea 22.15 Jurnalul TVR 22.45 Film. Abisul 1.10 Serial CSI-Investigații 2.00 Jurnalul TVR (R) 3.00 Film (R) Vampirul din zori 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Miercuri 1 septembrie

6.00 Avansepremiera 6.05 Cinci minute de cultura 6.15 Desene animate 6.45 Jurnalul TVR 7.00 Film. Să princi o stea căzătoare 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.30 Celebritățile timpului tău 10.00 Serial (R) Sânge de țigan 10.55 Avansepremiera 11.05 Serial (R) Justiție militară 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Conviețuiri 15.00 Oameni ca noi 15.30 Orizont 2007 16.00 Serial. Sânge de țigan 16.55 Festivalul artelor 17.00 Jurnal de călătorie 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Formidabilul 1 20.40 Avansepremiera 20.50 Serial. Putere și pasiune: Charles al II-lea 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Avocata 0.10 Serial. CSI-Investigații 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Jurnalul TVR 2.10 Film (R) Sânge și onoare 4.06 Avansepremiera 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Joi 2 septembrie

6.00 Avansepremiera 6.05 Cinci minute de cultura 6.15 Desene animate 6.45 Jurnalul TVR 7.00 Film. Flori pentru Algernon 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.30 Ambasadorii. Documentar 10.00 Serial. Sânge de țigan 10.55 Avansepremiera 11.05 Serial. Justiție militară 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Akzente 15.30 ...Sed Lex! 16.00 Serial. Sânge de țigan 16.55 Festivalul artelor 17.00 Jurnal de călătorie 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Telecinemateca: Logodnica locotenentului francez 21.10 Serial. Putere și pasiune: Charles al II-lea 22.20 Jurnalul TVR Tragerile Joker și Loto 5/40 22.50 Film. Cântec trist 0.45 Serial. CSI-Investigații 1.35 Cinci minute de cultură 1.45 Jurnalul TVR (R) 2.45 Film. Sânge și onoare 4.05 Avansepremiera 4.15 Ambasadorii (R) 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Vineri 3 septembrie

6.00 Avansepremiera 6.05 Cinci minute de cultura 6.15 Desene animate 6.45 Jurnalul TVR 7.00 Film. Madame Sans-Genie 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.30 Spectacolul lumii 10.00 Serial (R) Sânge de țigan 10.55 Avansepremiera 11.05 Serial. Justiție militară 12.00 Serial. Hope și Faith 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 Making Of TVR 15.00 Sănătate pentru toți! 15.30 Clubul de comedie (R) 16.00 Serial. Sânge de țigan 16.55 Festivalul artelor 17.00 Jurnal de călătorie 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Formidabilul 2. 20.35 Avansepremiera 20.50 Serial. Putere și pasiune: Charles al II-lea 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Filme șoc și filme șic 0.45 Serial. CSI-Investigații 1.35 Jurnalul TVR (R) 2.35 Film. Un sărut scurt 4.05 Making Of TVR (R) 4.35 Serial. Destine secrete 5.25 Sănătate pentru toți! (R).

Sâmbătă 4 septembrie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Teleshopping 7.10 Jocul planetelor 7.40 Desene animate 8.30 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.00 Teleshopping 9.15 Descurcă-te singur! 10.30 Călătoriile lui 04 11.30 O vedetă...populară 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Avansepremiera 13.25 Euro Police 13.55 Film. Aventură în cosmos 15.45 Thailanda, academia de turism 16.45 Festivalul artelor 16.50 Serial. Felicity 17.45 Tragerile Loto 6/49 și noroc 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Asterix și Obelix - Misiune: Cleopatra 20.55 O atracție bizară: Prosta. Documentar 21.50 Jurnalul TVR 22.05 Film. Alien - Renașterea 24.00 Serial. CSI-Investigații 0.45 Jurnalul TVR (R) 1.45 Tezaur folcloric (R) 3.20 Clubul de comedie (R) 3.45 Călătoriile lui '04 (R) 4.40 De peste mări și țări (R) 5.40 Teleshopping.

Duminică 5 septembrie

6.00 Universal credinței 7.30 Desene animate 8.30 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.00 De peste mări și țări 10.00 Viața satului 11.00 Ulița spre Europa 11.15 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Avansepremiera 13.25 Euro Police 13.55 Film. Aventură în cosmos 15.45 Thailanda, academia de turism 16.45 Festivalul artelor 16.50 Serial. Felicity 17.45 Tragerile Loto 6/49 și noroc 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Asterix și Obelix - Misiune: Cleopatra 20.55 O atracție bizară: Prosta. Documentar 21.50 Jurnalul TVR 22.05 Film. Alien - Renașterea 24.00 Serial. CSI-Investigații 0.45 Jurnalul TVR (R) 1.45 Tezaur folcloric (R) 3.20 Clubul de comedie (R) 3.45 Călătoriile lui '04 (R) 4.40 De peste mări și țări (R) 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 30 august

6.00 Serial (R). Mercenarii universului 6.45 Teleshopping 7.15 Răscruci 7.45 Cinci minute de cultură 8.00 Eco-Magazin 8.45 Tonomatul de vacanță 11.15 Atenție, se cântă! (R) 12.45 Euro-dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Unscharf Partea I. Documentar 15.00 Teleshopping 16.00 Frontierele științei 17.00 Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-dispecer 19.00 Jurnalul TVR 19.30 Zestrea românilor 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Videoclipuri 21.00 Film. Bella Mafia 22.35 Serial. Cum se judecă în Queens 23.35 Frontierele științei (R) 0.30 Film. Tabu 2.15 Eco-Magazin (R) 3.00 Serial (R) Cum se judecă în Queens 4.00 Știrile serii 4.30 Răscruci (R) 5.00 Zestrea românilor (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Marti 31 august

6.00 Serial (R) Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.15 Români în Tenerife 7.45 Cinci minute de cultură 7.55 Serial (R) Rebelii 8.45 Tonomatul de vacanță 11.10 Serial (R) Marea Brava 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro-dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Unscharf Partea a II-a 14.00 Emisiune în limba germană 15.00 Teleshopping 16.00 Călător prin lume 17.00 Serial Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-dispecer 19.00 Jurnalul TVR 19.30 Transilvania Insolit 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Videoclipuri 21.00 Bella Mafia 22.35 Serial. Polițiștii de la „Blue Murder” 23.30 Călător prin lume (R) 0.30 Film. Călătoria 2.00 Cinci minute de cultură 2.10 Euro-dispecer 2.20 Medalion de interpret (R) 3.10 Serial (R) Polițiștii de la „Blue Murder” 4.00 Știrile serii 4.30 Transilvania Insolit (R) 5.00 Români în Tenerife (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 1 septembrie

6.00 Serial (R). Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.15 Români în Tenerife 7.45 Cinci minute de cultură 7.55 Serial (R) Rebelii 8.45 Tonomatul de vacanță 11.10 Serial (R) Marea Brava 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro-dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Cetăți medievale fortificate 14.00 Parnasul 15.00 Teleshopping 16.00 Din nou la Atena 17.00 Serial. Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Pasiuni 18.50 Euro-dispecer 19.00 Jurnalul TVR 19.30 Insolit 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Film. Mușchetarul 22.40 Serial (R) Andromeda 23.30 Din nou la Atena (R) 0.25 Film. Libertinul 2.10 Alea cu Ghimpi (R) 2.25 Cinci minute de cultură 2.35 Cetăți medievale fortificate (R) 3.05 Serial (R) Andromeda 4.00 Știrile serii 4.30 Români în Tenerife (R) 5.00 Insolit (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Joi 2 septembrie

6.00 Serial. Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.15 Români în Tenerife 7.45 Cinci minute de cultură 7.55 Serial (R) Rebelii 8.45 Tonomatul de vacanță 11.10 Serial (R) Marea Brava 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro-dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Cafeneaua imaginară 15.00 Teleshopping 16.00 Călător prin lume 17.00 Serial. Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-dispecer 19.00 Jurnalul TVR 19.30 Spune-mi ce te doare 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Film. Regina Albă 23.00 Serial. Amazon 23.50 Călător prin lume (R) 0.50 Film. Vampa adolescentă 2.25 Pescar hoinar (R) 2.55 Cinci minute de cultură 3.05 Serial (R) Amazon 4.00 Știrile serii 4.30 Români în Tenerife (R) 5.00 Spune-mi ce te doare (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Vineri 3 septembrie

6.00 Serial (R). Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.15 Români în Tenerife 7.45 Cinci minute de cultură 7.55 Serial (R) Rebelii 8.45 Tonomatul de vacanță 11.10 Serial (R) Marea Brava 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro-dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Scandaluri amoroase 14.00 Împreună, în Europa 15.00 Teleshopping 16.00 Fotbal: România-Macedonia 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-dispecer 19.00 Jurnalul TVR 19.30 Stuf Stock 5.00 Știrile serii 5.30 Jurnalul TVR (R).

Sâmbătă 4 septembrie

6.00 Serial (R). Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.15 Farmacia Domnului 7.45 Videoclipuri 8.00 Serial. Rebelii 8.50 Tonomatul DP 2. 10.45 Top Sport 11.15 Serial. Marea Brava 12.00 Serial. Vânt și nor 12.55 Acum este... Maxima 13.00 Spiritul Olimpic 13.30 Serial. Trășiți din Queens 14.00 Atenție, se cântă! 15.30 Două răți 16.00 Film Puzos 17.00 Serial. Rebelii 18.00 Serial. Farmece 18.45 Pe scurt din Europa 19.00 Jurnalul TVR 19.15 Alea cu Ghimpi 5.00 Serial (R) Trășiți din Queens 5.25 Pe scurt din Europa (R) 5.40 Jurnalul TVR (R).

Duminică 5 septembrie

6.00 Medalion de interpret 6.45 Teleshopping 7.15 Muzică populară 7.30 Ferma 8.30 Pescar hoinar 9.00 Arca lui Noe 9.30 Serial. Insula piraiților 10.00 Natură și Aventură 10.30 Serial (R) Rebelii 11.20 Serial. Marea Brava 12.05 Serial. Vânt și nor 12.55 Acum este... Maxima 13.00 Fețele orașului 13.30 Atlas 14.00 Piersic Show 15.30 Serial. Jocurile vieții 16.00 Televiziunea, dragostea mea 17.00 Serial. Mercenarii universului 17.45 Alea cu Ghimpi 18.00 Festivalul artelor 19.50 Agenda festivalului 20.00 Serial. Chicago Hope 21.00 Festivalul Valea Jiului - Vălfest 22.00 Serial. Antrenorul 22.50 Remix - Rock Forum 0.50 Film. Cum simte domnișoara Smilla zăpada 3.00 Serial (R) Jocurile vieții 3.30 Serial (R) Insula piraiților 4.00 Știrile serii 4.30 Remix - Rock Forum (R) 5.25 Pe scurt din Europa (R) 5.40 Jurnalul TVR (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

30 AUGUST, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

31 AUGUST, MARTI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

1 SEPTEMBRIE, MIERCURI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport - rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avansepremiera „Ecranul nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

2 SEPTEMBRIE, JOI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

3 SEPTEMBRIE, VINERI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avansepremiera „Ecranul nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 - liceeni” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

4 SEPTEMBRIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time - magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” - magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere.

5 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40-15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

1 septembrie 2004 (m2 ora 13.45)
Reluare: 4 septembrie 2004 (m2 ora 13.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română de data aceasta vă oferă un reportaj realizat la conferința de istorie, organizată la Seghedin, la mijlocul lunii iunie, cu ocazia aniversării Tratatului de Împăciuire Româno-Maghiar, semnat de Kossúth și Bălcescu. Cu ajutorul redacției Ecranului nostru veți putea vizita și biserica ortodoxă română din Chitighaz și veți cunoaște un nou obiect de cult prețios din arhiva Episcopiei Ortodoxe Române de la Giula.

Realizator: Tiberiu Boca

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 30 august 2004

16.00-16.30 Oferte fizice (releuare) 16.30-17.15 Magazin estival 17.15-17.30 Dialog spiritual 17.30-18.00 Știri regionale.

Marti, 31 august 2004

16.00-16.30 Cronica germană (emisiune în limba germană) (releuare) 16.30-17.30 Debut 50 plus (releuare) 17.30-18.00 Știri regionale.

Miercuri, 1 septembrie 2004

16.00-16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) (releuare) 16.30-17.30 Magazin estival 17.30-18.00 Știri regionale.

Joi, 2 septembrie 2004

16.00-16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) (releuare) 16.30-17.30 Magazin estival 17.30-18.00 Știri regionale.

Vineri, 3 septembrie 2004

16.00-18.00 Fotbal: România-Macedonia. Preliminariile Campionatului Mondial de Tineret.

Sâmbătă, 4 septembrie 2004

16.00-16.30 Musica VIVA (releuare) 16.30-17.30 În prelungiri 17.30-17.45 Știri regionale 17.45-18.00 Zona IT.

Duminică, 5 septembrie 2004

16.00-17.00 Cântecul de acasă 17.00-17.30 VIP-uri de duminică 17.30-18.00 Locuri cu povești.

Sponsorul nostru

Internet aproape
pe gratis!

De la 625 Ft brut pe luna,
cu tarife subventionate de stat!

Bichisciaba Matáv Pont,
Postaköz Tel.: 66/445-544

axelero
tiszarap

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

UMOR

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

O excursie a chitighăzenilor în zona Maramureșului

(Urmare din pag. a 3-a)

Plaiurile sunt foarte frumoase în zona Maramureșului dar fără a cunoaște oamenii, impresiile nu sunt depline. Strămoșii chitighăzenilor Auricăi Mihăiescu Ardelean se trag dintr-o localitate de lângă Sighetul Marmăției, din Sarasău. În satul acesta se găsește o biserică gre-

co-catolică veche, în care își țin slujba și ortodocșii. Aici ne-a călăuzit unchiul Auricăi, Irimia Găvrilă, el îngrijește biserica cu multă însofletire.

După vizitarea bisericii, am plănuțit un picnic în aer liber pe malul Tisei. Dar localnicii ne-au tras atenția că granița între România și Ucraina e în acel loc atât de

aproape, cca. 50 m, încât grănicerii ucraineni ne vor strica petrecerea. Am stat pe gânduri, ce să ne facem, dar familia Vasile Irimia și soția sa, Bobița ne-au oferit loc în curtea lor. Imediat au făcut foc de tabără, frigare, ne-au invitat la o țuică și un pahar de vin. Gazdele au făcut totul și noi ne-am simțit foarte bine, n-o să uităm amabilitatea, ospitalitatea acestei familii din Sarasău. Le mulțumim și le dorim sănătate și fericire. Drumul către acasă l-am luat spre Baia Mare, prin trecătoarea muntelui Gutâi, aflat la o înălțime de 978 de m.

Am ajuns acasă cu bine și cu multe frumoase amintiri. Mulțumim președintei Asociației, Ana Buha și Fundației Publice pentru această excursie de neuitat!

Text și foto: **Maria Sarca Zombai**

Poartă la Bârsana

Cimitirul Vesel

Muzeul Etnografic din Sighet

Gazde primitoare la Sarasău

FOAIA
românească
27 AUGUST 2004
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Laura Martin, Rita Păcșas. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2004: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.